

EUROPEAN COMMISSION
HEALTH & CONSUMERS DIRECTORATE-GENERAL

Unit 04 - Veterinary Control Programmes

SANCO/H0411/2009

*Programmes for the eradication, control and monitoring of certain
animal diseases and zoonoses*

Eradication programme of Enzootic Bovine Leucosis

Approved* for 2010 by Commission Decision 2009/883/EC

Poland

* in accordance with Council Decision 2009/470/EC

**Program zwalczania i kontroli enzootycznej białaczki bydła
(Enzootic bovine leucosis – EBL)**

1. Identyfikacja programu

Państwo członkowskie: **Rzeczpospolita Polska**

Choroba: **Enzootyczna białaczka bydła (Enzootic bovine leucosis – EBL)**

Wniosek o współfinansowanie na rok: **2010**

Wysłano do Komisji Europejskiej dnia: **30 kwietnia 2009**

2. Dane historyczne dotyczące sytuacji epizootycznej w zakresie enzootycznej białaczki bydła

Zwalczanie enzootycznej białaczki bydła prowadzi się w Polsce od 1979 r. Pierwotnie zwalczanie tej jednostki chorobowej prowadzono na podstawie rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22 sierpnia 1927 r. o zwalczaniu zaraźliwych chorób zwierzęcych (Dz. U. Nr 77, poz. 673, z późn. zm.) oraz rozporządzenia Ministra Rolnictwa z dnia 28 marca 1979 r. w sprawie obowiązku zgłaszania oraz zwalczania enzootycznej białaczki bydła (Dz. U. Nr 8, poz. 51), na podstawie którego włączono enzootyczną białaczkę bydła do chorób podlegających zwalczaniu, a jej postać guzową do zaraźliwych chorób zwierzęcych podlegających obowiązkowi zgłaszania zgodnie z art. 20 rozporządzenia z dnia 22 sierpnia 1927 r. o zwalczaniu zaraźliwych chorób zwierzęcych. Zgodnie z przepisami rozporządzenia Ministra Rolnictwa z dnia 28 marca 1979 r. w sprawie obowiązku zgłaszania oraz zwalczania enzootycznej białaczki bydła zwierzę, u którego podejrzewano białaczkę guzową, powinno być zabite po uprzednim odosobnieniu i oznakowaniu przez wycięcie trójkątnego otworu w lewej małżowinie usznej, a jego zwłoki poddane badaniu histopatologicznemu w kierunku enzootycznej białaczki bydła. Jeżeli badanie potwierdziło wystąpienie tej choroby, wojewoda wydawał decyzję o uznaniu gospodarstwa za zapowietrzone enzootyczną białaczką bydła.

W decyzji tej wojewoda mógł nakazać:

- 1) poddanie zwierząt okresowym badaniom w kierunku enzootycznej białaczki bydła,
- 2) odosobnienie lub zabicie zwierząt, u których stwierdzono tę chorobę,
- 3) oczyszczenie i odkazenie pomieszczeń dla zwierząt, albo
- 4) zakazać wyprowadzania bydła z gospodarstwa, z wyjątkiem zwierząt przeznaczonych do uboju lub kierowanych do izolacji.

Za bydło zabite przysługiwało odszkodowanie w wysokości wartości rynkowej zwierzęcia.

Jednocześnie, zgodnie z § 3 rozporządzenia Ministra Rolnictwa z dnia 28 marca 1979 r. w sprawie obowiązku zgłaszania oraz zwalczania enzootycznej białaczki bydła, gospodarstwo uznawane było za wolne od enzootycznej białaczki bydła, jeżeli:

- 1) były prowadzone systematyczne badania laboratoryjne, na podstawie których nie wykryto choroby w okresie ostatnich dwóch lat, lub
- 2) nie wykryto postaci guzowatej enzootycznej białaczki bydła w okresie ostatnich pięciu lat, a ponadto
- 3) w razie uprzedniego uznania gospodarstwa za zapowietrzone, jeżeli zostały spełnione nakazy i zakazy określone w decyzji wojewody, a zwierzęta nowo wprowadzone do gospodarstwa pochodziły z gospodarstw uznanych za wolne od enzootycznej białaczki bydła.

Obszar województwa uznawany był za wolny od enzootycznej białaczki bydła, jeżeli:

- 1) w okresie ostatnich 5 lat w pogłowie bydła wykryto nie więcej niż 0,03 promile zwierząt dotkniętych białaczką guzowatą,
- 2) usuwane były wszystkie zwierzęta, u których stwierdzono enzootyczną białaczkę bydła w wyniku powszechnych okresowych badań laboratoryjnych,
- 3) zwierzęta wprowadzane na teren województwa pochodziły z gospodarstw uznanych za wolne od enzootycznej białaczki bydła.

Uznanie gospodarstwa lub obszaru województwa za wolne od tej choroby stwierdzał wojewódzki zakład weterynarii. Wojewoda mógł zarządzić badanie bydła w kierunku enzootycznej białaczki bydła oraz rejestrację zwierząt dotkniętych tą chorobą na obszarze całego województwa, określonych gmin lub gospodarstw oraz wprowadzić ograniczenie lub całkowity zakaz wwozu, wywozu, rozprowadzania bydła do chowu i hodowli oraz do innych celów, z obszarów lub gospodarstw nieuznanych za wolne od enzootycznej białaczki bydła. Wojewodowie korzystali z tych możliwości prawnych, jednakże niewystarczające środki budżetowe przeznaczone na zwalczanie chorób zakaźnych zwierząt nie pozwalały na zwalczenie tej choroby na terytorium całego państwa.

Od 1989 r., to jest od wejścia w życie rozporządzenia Ministra Rolnictwa, Leśnictwa i Gospodarki Żywnościowej z dnia 3 października 1989 r. w sprawie obowiązku zgłaszania oraz zwalczania enzootycznej białaczki bydła (Dz. U. Nr 57, poz. 341), na podstawie którego do zaraźliwych chorób zwierzęcych podlegających obowiązkowi zgłaszania oraz

zwalczania włączono enzootyczną białaczkę bydła, rozpoczęto bardziej intensywne działania mające na celu zwalczenie tej choroby. Przepisy prawa pozwalały w tym czasie na wprowadzenie dodatkowych środków zwalczania, gdyż w razie podejrzenia lub stwierdzenia enzootycznej białaczki bydła mogły zostać zastosowane następujące środki:

- 1) odosobnienie, obserwowanie, rejestrowanie i znakowanie zwierząt dotkniętych enzootyczną białaczką bydła,
- 2) uznanie gospodarstwa lub jego części za zamknięte dla wyprowadzania i wprowadzania do niego zwierząt chorych, podejrzanych bądź wrażliwych na chorobę oraz określenie sposobu zużytkowania surowców ze zwierząt dotkniętych enzootyczną białaczką bydła,
- 3) zakaz obrotu bydłem dotkniętym enzootyczną białaczką bydła lub podejrzany o tę chorobę w celach chowu lub hodowli,
- 4) badanie przez lekarza weterynarii zwierząt podejrzanych i wrażliwych na enzootyczną białaczkę bydła oraz wykonywanie sekcji zwłok zwierząt zabitych i padłych,
- 5) pobieranie próbek części narządów i krwi zwierząt w celach rozpoznawczych,
- 6) zabijanie zwierząt dotkniętych enzootyczną białaczką bydła, gdy można przypuszczać, że tylko w ten sposób zostanie opanowane rozprzestrzenianie się choroby,
- 7) oczyszczanie i odkażanie pomieszczeń, w których przebywały zwierzęta dotknięte enzootyczną białaczką bydła,
- 8) ogłaszanie informacji o wybuchu i wygaśnięciu enzootycznej białaczki bydła.

Za bydło zabite w wyniku decyzji terenowego organu administracji państwowej o właściwości szczególnej do spraw weterynarii stopnia wojewódzkiego, posiadaczowi przysługiwało odszkodowanie w wysokości wartości szacunkowej zwierzęcia, pomniejszone o wartość sprzedanego mięsa.

Enzootyczną białaczkę bydła uznawano za wygaśłą i następowało uchylenie zastosowanych wymienionych powyżej restrykcji, gdy w gospodarstwie lub jego części:

- 1) nie wykryto tej choroby w okresie ostatnich 2 lat,
- 2) uzyskano dwukrotny ujemny wynik badania serologicznego w kierunku enzootycznej białaczki bydła, którym objęto całe pogłowie bydła w wieku powyżej 2 roku życia i badania wykonano w okresie ostatnich 12 miesięcy, a przerwa między badaniami nie była mniejsza niż 4 miesiące,

- 3) wprowadzane bydło pochodziło z gospodarstw, w których nie stwierdzono enzootycznej białaczki bydła, a zwierzęta w wieku powyżej 2 lat uzyskały ujemny wynik badania serologicznego.

Dany obszar administracyjny kraju uznawano za wolny od enzootycznej białaczki bydła, jeżeli:

- 1) równocześnie w 99,9% gospodarstw nie stwierdzono enzootycznej białaczki bydła,
- 2) usunięto wszystkie zwierzęta, u których stwierdzono tę chorobę.

Po wejściu w życie ustawy z dnia 24 kwietnia 1997 r. o zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt, badaniu zwierząt rzeźnych i mięsa oraz o Inspekcji Weterynaryjnej (Dz. U. z 1999 r. Nr 66, poz. 752, z późn. zm.), zwalczanie enzootycznej białaczki bydła prowadzono zgodnie z rozporządzeniem Ministra Rolnictwa, Leśnictwa i Gospodarki Żywnościowej z dnia 3 października 1989 r. w sprawie obowiązku zgłaszania oraz zwalczania enzootycznej białaczki bydła, które w tym czasie nadal obowiązywało.

Do 1998 r. w Polsce miał miejsce podział administracyjny na 49 województw. W tym okresie wiele województw uzyskało status wolnych od enzootycznej białaczki bydła, na podstawie wydanych przez wojewodów rozporządzeń o uzyskaniu statusu wolnych od tej choroby.

Od dnia 1 stycznia 1999 r., w wyniku reformy państwa i powstania nowych województw i powiatów, dokonano zmian w podziale administracyjnym i z tego względu obszary niektórych rejonów objętych akcją zwalczania enzootycznej białaczki bydła nie uzyskały statusu powiatów lub ich terytorium rozdzielono pomiędzy nowo powstałe powiaty i województwa. Zmiana podziału administracyjnego państwa doprowadziła do sytuacji, w której w wielu obecnie istniejących województwach i powiatach doszło do zmiany odsetka stad wolnych od enzootycznej białaczki bydła.

W 1999 r. weszło w życie rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej z dnia 12 października 1999 r. w sprawie określenia rodzaju prób, zakresu badań i sposobu prowadzenia dokumentacji przy badaniach kontrolnych występowania zakażeń zwierząt oraz pozostałości chemicznych, biologicznych, leków i skażeń promieniotwórczych w tkankach zwierząt, mięsie, środkach spożywczych pochodzenia zwierzęcego i niejadalnych surowcach zwierzęcych (Dz. U. Nr 93, poz. 1080, z późn. zm.), które precyzowało sposób postępowania przy zwalczaniu enzootycznej białaczki bydła, a w szczególności sposoby prowadzenia badań kontrolnych w kierunku tej choroby. Sposoby te były zgodne z przepisami prawa wspólnotowego.

Należy stwierdzić, że do dnia 1 maja 2004 r. gospodarstwa były traktowane jako pojedyncze jednostki epizootyczne, zatem nie prowadzono monitoringu w odniesieniu do stad, tylko w odniesieniu do gospodarstw na danym obszarze. W zależności od sytuacji epizootycznej powiatów, zwierzęta do badania typowano w taki sposób, aby:

- 1) na terytorium powiatu, gdzie poziom zakażonych zwierząt nie przekraczał 99,8%, zbadać 1/3 pogłowia w gospodarstwach, przy czym powiaty dzielono na mniejsze jednostki – gminy,
- 2) typowanie odpowiadało w przybliżeniu około 1/3 liczebności pogłowia na danym obszarze.

W związku z powyższym, na obszarach, które otrzymały status wolnych od enzoptycznej białaczki bydła, prowadzono badania kontrolne zgodnie z przedstawionymi wyżej założeniami, a w gospodarstwach, w których wystąpiło podejrzenie enzoptycznej białaczki bydła lub stwierdzono wystąpienie tej choroby, prowadzono zwalczanie enzoptycznej białaczki bydła kierując się przepisami prawa. Jednakże, ze względu na zbyt małą ilość środków budżetowych przeznaczonych w szczególności na wykup bydła z dodatnimi wynikami badań w kierunku enzoptycznej białaczki bydła, Inspekcja Weterynaryjna nie mogła we właściwy sposób zwalczać choroby.

Po dniu 1 maja 2004 r., w stadach uznanych wcześniej za wolne od enzoptycznej białaczki bydła, nadal prowadzono badania kontrolne oraz zwalczanie choroby w stadach uznanych za zakażone, ze szczególnym położeniem nacisku na wykupienie wszystkich sztuk bydła z dodatnimi wynikami w kierunku enzoptycznej białaczki bydła.

Obecnie enzoptyczną białaczkę bydła zwalcza się na podstawie przepisów ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt (Dz. U. z 2008 r. Nr 213, poz. 1342) oraz rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 5 marca 2008 r. w sprawie zwalczania enzoptycznej białaczki bydła (Dz. U. Nr 47, poz. 278).

Badania kontrolne w kierunku enzoptycznej białaczki bydła prowadzi się zgodnie z rozporządzeniem Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 17 grudnia 2004 r. w sprawie określenia jednostek chorobowych, sposobu prowadzenia kontroli oraz zakresu badań kontrolnych zakażeń zwierząt (Dz. U. Nr 282, poz. 2813, z późn. zm.). Po wejściu w życie rozporządzenia rozpoczęto prowadzenie badań monitoringowych w kierunku enzoptycznej białaczki w odniesieniu do stad bydła.

Od 2007 r. rozpoczęto realizację programu zwalczania enzoptycznej białaczki bydła współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej. W 2007 r. programem objęto

16 województw, w skład których wchodziło 314 powiatów oraz 65 miast na prawach powiatu, z czego na obszarze 15 województw było prowadzone zwalczanie choroby. Na obszarze województwa śląskiego, które zostało uznane przez Komisję Europejską za urzędowo wolne od enzootycznej białaczki bydła w decyzji Komisji 2007/174/WE z dnia 20 marca 2007 r. zmieniającej decyzję 2003/467/WE w odniesieniu do uznania niektórych prowincji lub regionów we Włoszech za oficjalnie wolne od gruźlicy bydła, brucelozy bydła i enzootycznej białaczki bydła oraz uznania jednego regionu w Polsce za oficjalnie wolny od enzootycznej białaczki bydła (Dz. Urz. UE L 80 z 21.03.2007, str. 11), było prowadzone postępowanie zgodnie z przepisami § 9 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 17 grudnia 2004 r. w sprawie określenia jednostek chorobowych, sposobu prowadzenia kontroli oraz zakresu badań kontrolnych zakażeń zwierząt.

W następstwie realizacji programu zwalczania i kontroli enzootycznej białaczki bydła na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, w roku 2007 za oficjalnie wolne od enzootycznej białaczki bydła zostały uznane na mocy decyzji Komisji 2007/559/WE z dnia 2 sierpnia 2007 r. zmieniającej decyzję 2003/467/WE w odniesieniu do uznania niektórych regionów administracyjnych Polski za oficjalnie wolne od enzootycznej białaczki bydła (Dz. Urz. UE L 212 z 14.08.2007, str. 20) regiony obejmujące:

- 1) w województwie dolnośląskim powiaty: bolesławiecki, jaworski, jeleniogórski, Jelenia Góra, kamiennogórski, legnicki, Legnica, lubański, lubiński, lwówecki, polkowicki, wołowski, zgorzelecki, złotoryjski,
- 2) w województwie łódzkim powiaty: brzeziński, łaski, łódzki, Łódź, opoczyński, pabianicki, pajęczański, piotrkowski, Piotrków Trybunalski, poddębicki, rawski, skierniewicki, Skierniewice, tomaszowski, wieluński, zduńskowolski,
- 3) w województwie małopolskim powiaty: brzeski, bocheński, chrzanowski, gorlicki, miechowski, myślenicki, oświęcimski, olkuski, tarnowski, Tarnów, wielicki,
- 4) w województwie podkarpackim powiaty: bieszczadzki, brzozowski, jasielski, krośnieński, Krosno, leski, leżajski, łańcucki, rzeszowski, Rzeszów, sanocki, strzyżowski,
- 5) wszystkie powiaty w województwie świętokrzyskim,
- 6) w województwie wielkopolskim powiaty: jarociński, kaliski, Kalisz, kolski, koniński, Konin, krotoszyński, słupecki, turecki, wrzesiński.

W 2008 r., na mocy przepisów:

- decyzji Komisji 2008/97/WE z dnia 30 stycznia 2008 r. zmieniającej decyzję 93/52/EWG w odniesieniu do uznania niektórych włoskich regionów administracyjnych za oficjalnie wolne od brucelozy (*B. melitensis*) oraz decyzję 2003/467/WE w odniesieniu do uznania niektórych włoskich regionów administracyjnych za oficjalnie wolne od gruźlicy bydła i brucelozy bydła oraz niektórych polskich regionów administracyjnych za oficjalnie wolne od enzootycznej białaczki bydła (Dz. Urz. UE L 32 z 06.02.2008, str. 25),
- decyzji Komisji 2008/234/WE z dnia 18 marca 2008 r. zmieniającej decyzję 2003/467/WE w odniesieniu do uznania niektórych regionów administracyjnych Polski za oficjalnie wolne od enzootycznej białaczki bydła (Dz. Urz. UE L 76 z 19.03.2008, str. 58),
- decyzji Komisji 2008/404/WE z dnia 21 maja 2008 r. zmieniającej decyzję 2003/467/WE w odniesieniu do uznania określonego regionu administracyjnego we Włoszech za oficjalnie wolny od gruźlicy bydła oraz uznania określonych regionów administracyjnych w Polsce za oficjalnie wolne od enzootycznej białaczki bydła (Dz. Urz. UE L 141 z 31.05.2008, str. 16),
- decyzji Komisji 2008/576/WE z dnia 4 lipca 2008 r. zmieniającej załącznik III do decyzji 2003/467/WE odnośnie do wykazu regionów w Polsce urzędowo wolnych od enzootycznej białaczki bydła (Dz. Urz. UE L 183 z 11.07.2008, str. 40),
- decyzji Komisji 2008/816/WE z dnia 20 października 2008 r. zmieniającej decyzję 2003/467/WE w odniesieniu do uznania niektórych regionów administracyjnych Polski za oficjalnie wolne od enzootycznej białaczki bydła (Dz. Urz. UE L 283 z 28.10.2008, str. 46).

za oficjalnie wolne od enzootycznej białaczki bydła zostały uznane regiony Rzeczypospolitej Polskiej obejmujące:

- 1) w województwie dolnośląskim powiaty: dzierzoniowski, glogowski, górski, kłodzki, milicki, oleśnicki, oławski, strzebiński, średzki, świdnicki, trzebnicki, wałbrzyski, Wałbrzych, wrocławski, Wrocław, ząbkowicki,
- 2) wszystkie powiaty w województwie lubelskim,
- 3) w województwie kujawsko-pomorskim powiaty: aleksandrowski, chełmiński, golubsko-dobrzyński, grudziądzki, Grudziądz, toruński, Toruń, wąbrzeski,
- 4) w województwie łódzkim powiaty: bełchatowski, kutnowski, łęczycki, łowicki, radomszczański, sieradzki, wierszowski, zgierski,

- 5) w województwie małopolskim powiaty: dąbrowski, krakowski, Kraków, limanowski, nowosądecki, Nowy Sącz, nowotarski, proszowicki, suski, tatrzański, wadowicki,
- 6) w województwie mazowieckim powiaty: białobrzegi, garwoliński, grójecki, gostyniński, grodziski, kozienicki, lipski, Płock, płocki, pruszkowski, przysuski, Radom, radomski, sochaczewski, szydłowiecki, warszawski zachodni, zwoleński, zyrardowski,
- 7) wszystkie powiaty w województwie opolskim,
- 8) w województwie podkarpackim powiaty: dębicki, jarosławski, kolbuszowski, lubaczowski, mielecki, nizański, przemyski, Przemyśl, przeworski, ropczycko-sędziszowski, stalowowolski, tarnobrzegi, Tarnobrzeg,
- 9) w województwie podlaskim powiaty: augustowski, bielski, hajnowski, siemiatycki, sokólski, wysokomazowiecki, zambrowski,
- 10) w województwie warmińsko-mazurskim powiaty: ełcki, giżycki, gołdapski, olecki,
- 11) w województwie wielkopolskim powiaty: kępiński i ostrzeszowski.

Ponadto, Główny Lekarz Weterynarii na początku 2009 r. przedłożył Komisji Europejskiej wnioski o uznanie za oficjalnie wolne od enzootycznej białaczki bydła regionów Rzeczypospolitej Polskiej obejmujących:

- 1) w województwie podlaskim powiaty: Białystok, białostocki, sejneński, Suwałki, suwalski,
- 2) w województwie pomorskim powiaty: Gdańsk, gdański, Gdynia, Sopot, lęborski, wejherowski.

Liczbę badań w kierunku enzootycznej białaczki bydła wraz z liczbą wyników dodatnich w okresie 2001 – 2008 ilustruje tabela 1.

Tabela 1.

Rzeczpospolita Polska	Rok	Liczba	Liczba
		zwierząt/stad przebadanych	zwierząt/stad zakażonych
	2000	1 747 205	29 144
	2001	1 775 688	22 630
	2002	1 435 412	20 805
	2003	1 662 467	12 853
	2004	1 867 864	4 927*
	2005*	369 701*	2 001*

2006*	600 196*	4 247*
2007**	232 580*	2 660*
2008***	158 326*	1 335*

* dane dotyczą stad, zgodnie z wymogami Komisji Europejskiej.

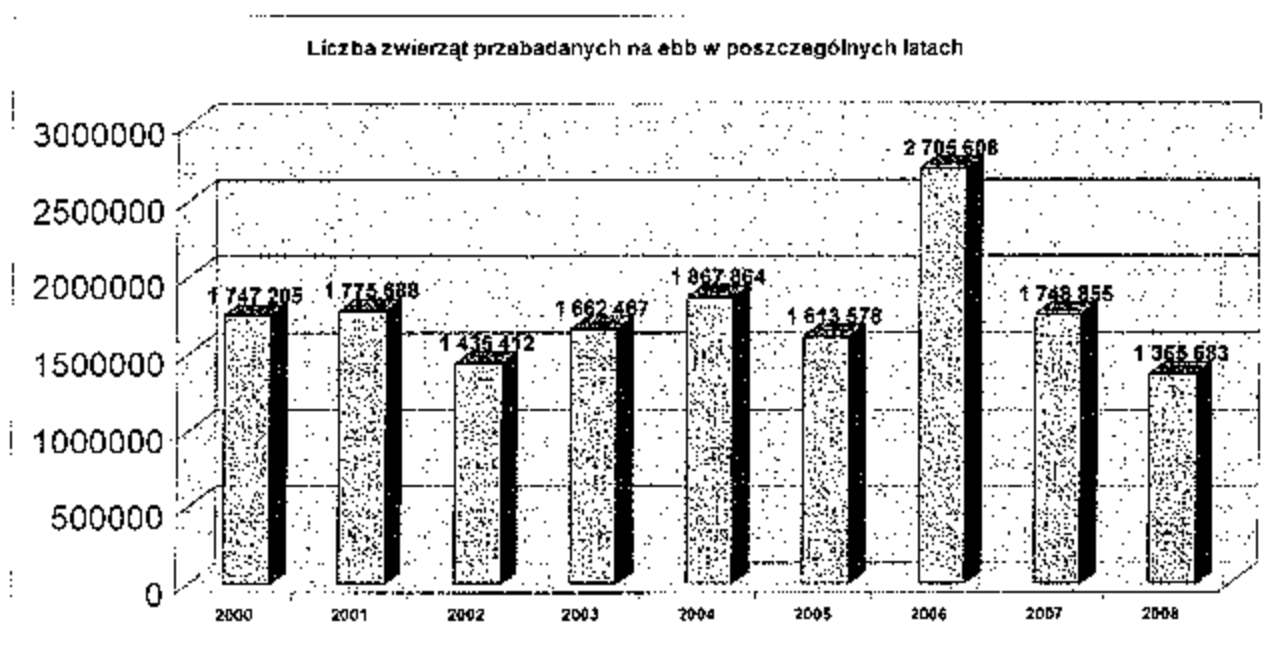
** za rok 2007 przedstawiono dane dotyczące stad i zwierząt w regionach, w których jest prowadzone zwalczanie enzootycznej białaczki bydła (nieposiadających statusu urzędowo wolnego od enzootycznej białaczki bydła na dzień 18 marca 2008 r., czyli datę notyfikacji decyzji Komisji 2008/234/WE).

*** za rok 2008 przedstawiono dane dotyczące stad i zwierząt w regionach, w których jest prowadzone zwalczanie enzootycznej białaczki bydła (nieposiadających statusu urzędowo wolnego od enzootycznej białaczki bydła na dzień 31 grudnia 2008 r.).

Graficzne odzwierciedlenie tabeli 1 przedstawiają wykresy 1. – 3.

Wykres 1.

Liczba zwierząt przebadanych w kierunku enzootycznej białaczki bydła w latach 2000 – 2008.

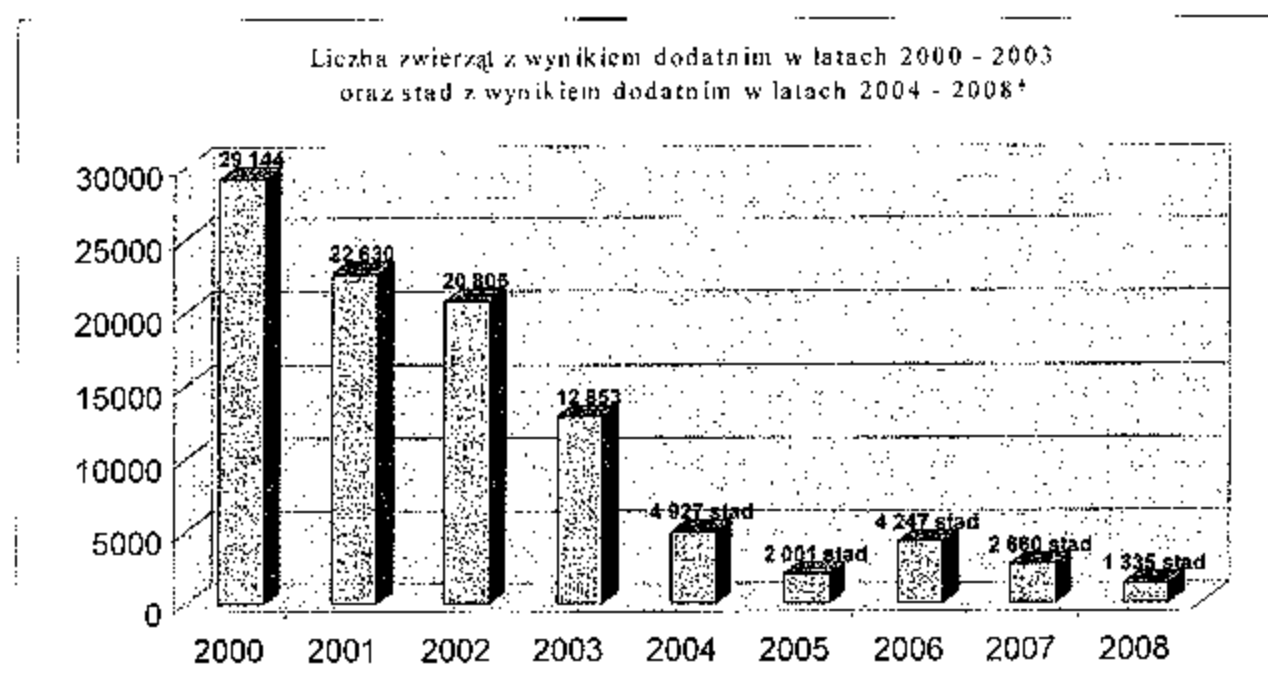

Za rok 2007 przedstawiono dane dotyczące zwierząt w regionach, w których jest prowadzone zwalczanie enzootycznej białaczki bydła (nieposiadających statusu urzędowo wolnego od enzootycznej białaczki bydła na dzień 18 marca 2008 r., czyli datę notyfikacji decyzji Komisji 2008/234/WE).

Za rok 2008 przedstawiono dane dotyczące zwierząt w regionach, w których jest prowadzone zwalczanie enzootycznej białaczki bydła (nieposiadających statusu urzędowo wolnego od enzootycznej białaczki bydła na dzień 31 grudnia 2008 r.).

Wykres 2.

Liczba zwierząt z wynikiem dodatnim w kierunku enzootycznej białaczki bydła w latach 2000 – 2003 oraz stad z wynikiem dodatnim w latach 2004 – 2008

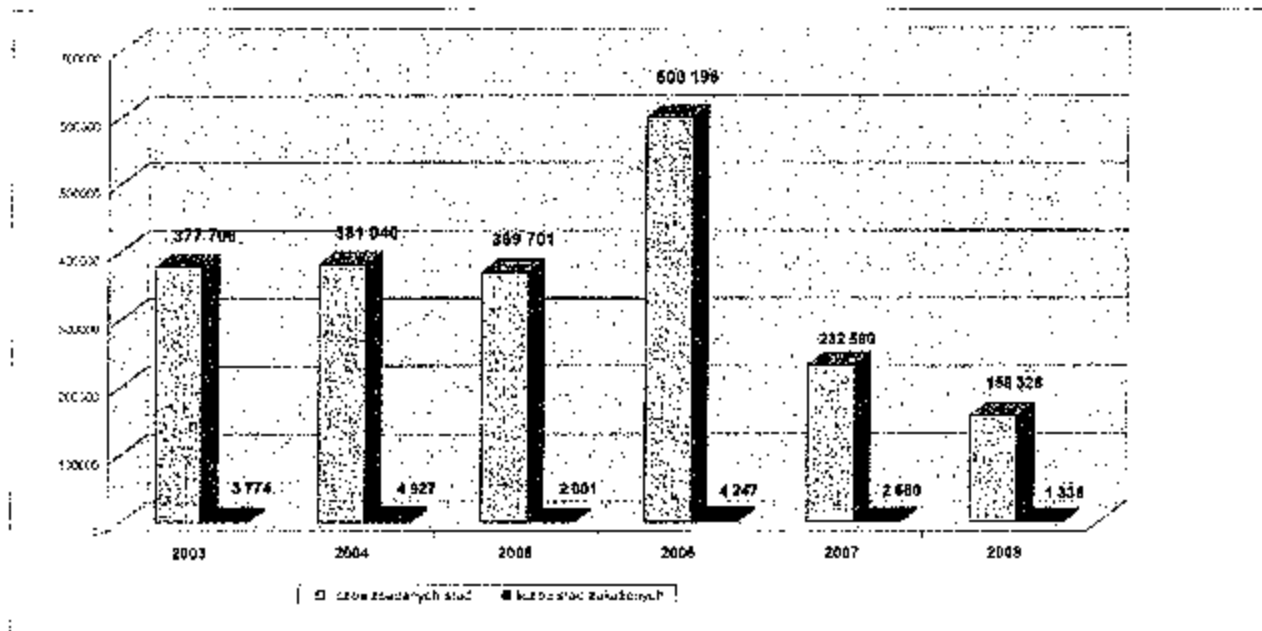

Za rok 2007 przedstawiono dane dotyczące stad i zwierząt w regionach, w których jest prowadzone zwalczanie enzootycznej białaczki bydła (nieposiadających statusu urzędowo wolnego od enzootycznej białaczki bydła na dzień 18 marca 2008 r., czyli datę notyfikacji decyzji Komisji 2008/234/WE).

Za rok 2008 przedstawiono dane dotyczące stad i zwierząt w regionach, w których jest prowadzone zwalczanie enzootycznej białaczki bydła (nieposiadających statusu urzędowo wolnego od enzootycznej białaczki bydła na dzień 31 grudnia 2008 r.).

Wykres 3.

Porównanie liczby stad przebadanych w kierunku enzootycznej białaczki bydła do liczby stad zakażonych w latach 2003 –2008.

Za rok 2007 przedstawiono dane dotyczące stad w regionach, w których jest prowadzone zwalczanie enzootycznej białaczki bydła (nieposiadających statusu urzędowo wolnego od enzootycznej białaczki bydła na dzień 18 marca 2008 r., czyli datę notyfikacji decyzji Komisji 2008/234/WE).

Za rok 2008 przedstawiono dane dotyczące stad w regionach, w których jest prowadzone zwalczanie enzootycznej białaczki bydła (nieposiadających statusu urzędowo wolnego od enzootycznej białaczki bydła na dzień 31 grudnia 2008 r.).

Większość przypadków enzootycznej białaczki bydła diagnozowana jest na etapie przedklinicznym. W tym celu do diagnostyki wykorzystuje się metody badania serologicznego. Opisywane w programie wielkości odnoszą się do tego etapu przebiegu choroby.

Guzowata postać białaczki bydła występuje w Rzeczypospolitej Polskiej bardzo rzadko. W 2004 r. odnotowano 12 potwierdzonych przypadków, natomiast w 2005 r. - 16 przypadków, przede wszystkim w województwach warmińsko-mazurskim i kujawsko-pomorskim. W roku 2006 stwierdzono 32, w 2007 r. stwierdzono 2 wyniki dodatnie

z próbek pobranych ze zmian guzowatych nasuwających podejrzenie choroby, a w 2008 r. - 1 taki przypadek.

Za rok 2007 przedstawiono dane dotyczące regionów, w których jest prowadzone zwalczanie enzootycznej białaczki bydła (nieposiadających statusu urzędowo wolnego od enzootycznej białaczki bydła na dzień 18 marca 2008 r., czyli datę notyfikacji decyzji Komisji 2008/234/WE).

Za rok 2008 przedstawiono dane dotyczące regionów, w których jest prowadzone zwalczanie enzootycznej białaczki bydła (nieposiadających statusu urzędowo wolnego od enzootycznej białaczki bydła na dzień 31 grudnia 2008 r.).

3. Opis programu

Program zwalczania enzootycznej białaczki bydła do 2006 r. był prowadzony w Rzeczypospolitej Polskiej wyłącznie ze środków własnych budżetu państwa. Natomiast w 2007 r. na realizację programu zwalczania tej choroby na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej przewidziane zostało współfinansowanie ze środków budżetowych Unii Europejskiej w wysokości 4 600 000 euro.

W 2006 r. programem objęto 16 województw, w skład których wchodziło 314 powiatów oraz 65 miast na prawach powiatu.

W roku 2007, program zwalczania i kontroli enzootycznej białaczki bydła realizowany był również na obszarze 16 województw, z czego na obszarze 15 województw było prowadzone zwalczanie choroby. Na obszarze województwa śląskiego, które zostało uznane za urzędowo wolne od enzootycznej białaczki bydła decyzją Komisji 2007/174/WE, było prowadzone postępowanie zgodnie z przepisami § 9 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 17 grudnia 2004 r. w sprawie określenia jednostek chorobowych, sposobu prowadzenia kontroli oraz zakresu badań kontrolnych zakażeń zwierząt.

W następstwie działań w ramach realizacji programu zwalczania i kontroli enzootycznej białaczki bydła na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, w roku 2007 decyzją Komisji 2007/559/WE za oficjalnie wolne od enzootycznej białaczki bydła uznane zostały następujące obszary:

- 1) w województwie dolnośląskim powiaty: bolesławiecki, jaworski, jeleniogórski, Jelenia Góra, kamiennogórski, legnicki, Legnica, lubański, lubiński, lwówecki, polkowicki, wołowski, zgorzelecki, złotoryjski,

- 2) w województwie łódzkim powiaty: brzeziński, łaski, łódzki, Łódź, opoczyński, pabianicki, pajęczański, piotrkowski, Piotrków Trybunalski, poddębicki, rawski, skierniewicki, Skierniewice, tomaszowski, wieluński, zduńskowolski,
- 3) w województwie małopolskim: brzeski, bocheński, chrzanowski, gorlicki, miechowski, myślenicki, oświęcimski, olkuski, tarnowski, Tarnów, wielicki,
- 4) w województwie podkarpackim powiaty: bieszczadzki, brzozowski, jasielski, krośnieński, Krosno, leski, leżajski, łańcucki, rzeszowski, Rzeszów, sanocki, strzyżowski,
- 5) wszystkie powiaty w województwie świętokrzyskim,
- 6) w województwie wielkopolskim powiaty: jarociński, kaliski, Kalisz, kołski, koniński, Konin, krotoszyński, słupecki, turecki, wrzesiński.

W 2008 r. na mocy decyzji Komisji 2008/97/WE, 2008/234/WE, 2008/404/WE, 2008/576/WE oraz 2008/816/WE za oficjalnie wolne od enzootycznej białaczki bydła zostały uznane regiony administracyjne Rzeczypospolitej Polskiej obejmujące:

- 1) w województwie dolnośląskim powiaty: dzierzoniowski, głogowski, górowski, kłodzki, milicki, oleśnicki, oławski, strzeliński, średzki, świdnicki, trzebnicki, wałbrzyski, Wałbrzych, wrocławski, Wrocław, ząbkowicki,
- 2) w województwie kujawsko-pomorskim powiaty: aleksandrowski, chełmiński, golubsko-dobrzyński, grudziądzki, Grudziądz, toruński, Toruń, wąbrzeski,
- 3) wszystkie powiaty w województwie lubelskim,
- 4) w województwie łódzkim powiaty: bełchatowski, kutnowski, łęczycki, łowicki, radomszczański, sieradzki, wierszowski, zgierski,
- 5) w województwie małopolskim powiaty: dąbrowski, krakowski, Kraków, limanowski, nowosądecki, Nowy Sącz, nowotarski, proszowicki, suski, tatrzański, wadowicki,
- 6) w województwie mazowieckim powiaty: białobrzeski, garwoliński, grójecki, gostyniński, grodziski, kozienicki, lipski, Płock, płocki, pruszkowski, przysuski, Radom, radomski, sochaczewski, szydlowiecki, warszawski zachodni, zwoleniński, żyrardowski,
- 7) wszystkie powiaty w województwie opolskim,
- 8) w województwie podkarpackim powiaty: dębicki, jarosławski, kolbuszowski, lubaczowski, mielecki, nizański, przemyski, Przemyśl, przeworski, ropczycko-sędziszowski, stałowowolski, tarnobrzegi, Tarnobrzeg,
- 9) w województwie podlaskim powiaty: augustowski, bielski, hajnowski, siemiatycki, sokólski, wysokomazowiecki, zambrowski,
- 10) w województwie warmińsko-mazurskim powiaty: ełcki, giżycki, gołdapski, olecki,

11) w województwie wielkopolskim powiaty: kępiński i ostrzeszowski.

W regionach uznanych za urzędowo wolne od enzootycznej białaczki bydła, od 2009 r. są prowadzone działania mające na celu spełnienie warunków określonych w § 6 ust. 2 rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 5 marca 2008 r. w sprawie zwalczania enzootycznej białaczki bydła. Na pozostałym obszarze Rzeczypospolitej Polskiej w 2010 r. będzie prowadzone zwalczanie tej choroby.

Celem realizacji programu zwalczania i kontroli enzootycznej białaczki bydła jest:

- 1) doprowadzenie do uznania poszczególnych regionów za oficjalnie wolne od enzootycznej białaczki bydła, przez uzyskanie minimum 99,8 % stad na ich obszarze statusu stad urzędowo wolnych od enzootycznej białaczki bydła,
- 2) stałe monitorowanie sytuacji epizootycznej w zakresie enzootycznej białaczki bydła oraz niezwłoczna likwidacja ewentualnych ognisk choroby w regionach uznanych za oficjalnie wolne od enzootycznej białaczki bydła w celu zachowania statusu oficjalnie wolnego od enzootycznej białaczki bydła.

Ostatecznym celem jest umożliwienie uznania całego terytorium Rzeczypospolitej Polskiej za oficjalnie wolne od tej choroby.

Realizacja niniejszego programu stanowi jeden z etapów zwalczania enzootycznej białaczki bydła w Rzeczypospolitej Polskiej, które zostało zaplanowane na lata 2007-2010. Ze względu na przewidywaną dynamikę zmian w zakresie sytuacji epizootycznej dotyczącej enzootycznej białaczki bydła, niniejszy program jest przedkładany do Komisji Europejskiej w postaci corocznych wniosków.

4. Środki przewidziane programem

Sposób postępowania w przypadku wystąpienia podejrzenia lub stwierdzenia enzootycznej białaczki bydła w stadzie określony jest w rozporządzeniu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 5 marca 2008 r. w sprawie zwalczania enzootycznej białaczki bydła oraz w rozporządzeniu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 27 czerwca 2005 r. w sprawie szczegółowych wymagań weterynaryjnych niezbędnych do uzyskania i zachowania uznania stada lub gospodarstwa za urzędowo wolne lub wolne od chorób zakaźnych zwierząt (Dz. U. Nr 126, poz. 1058), które wdrażają częściowo postanowienia dyrektywy Rady 64/432/EWG.

Warunki, jakie muszą zostać spełnione w celu uzyskania przez region położony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej za urzędowo wolny od enzootycznej białaczki bydła, są określone w § 6 ust. 1 rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 5 marca 2008 r. w sprawie zwalczania enzootycznej białaczki bydła.

Natomiast warunki, jakie muszą zostać spełnione w celu zachowania przez region położony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej statusu urzędowo wolnego od enzootycznej białaczki bydła określone są w § 6 ust. 2 rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 5 marca 2008 r. w sprawie zwalczania enzootycznej białaczki bydła.

Program jest realizowany w ramach 3-letniego programu zwalczania enzootycznej białaczki bydła na lata 2008-2010, wprowadzonego na mocy rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 18 grudnia 2007 r. w sprawie wprowadzenia programu zwalczania enzootycznej białaczki bydła (Dz. U. Nr 249, poz. 1852).

Przepisy wyszczególnionych rozporządzeń stanowią podstawę prawną podejmowanych działań.

4.1. Wykaz środków przewidzianych programem

Okres trwania programu:

Pierwszy rok: 2007

Ostatni rok: 2010

kontrola

zwalczanie

badanie

badanie

ubój zwierząt chorych z wynikiem dodatnim

ubój zwierząt chorych z wynikiem dodatnim

zabijanie zwierząt chorych z wynikiem dodatnim

zabijanie zwierząt chorych z wynikiem dodatnim

szczepienie

rozszerzony ubój lub zabicie

leczenie

usuwanie produktów

usuwanie produktów

zwalczanie, kontrola lub monitorowanie

inne środki (wymienić)

4.2. Organizacja, nadzór i rola wszystkich zainteresowanych stron biorących udział w programie

Zgodnie z art. 57 ust. 8 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych, Główny Lekarz Weterynarii nadzoruje realizację programu zwalczania chorób zakaźnych zwierząt, a w przypadku programu współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej, informuje Komisję Europejską o postępach w jego realizacji, zgodnie z przepisami obowiązującymi w Unii Europejskiej.

Odpowiedzialność terenowych organów Inspekcji Weterynaryjnej za realizację programów określona została w ustawie z dnia 29 stycznia 2004 r. o Inspekcji Weterynaryjnej (Dz. U. z 2007 r. Nr 121, poz. 842, z późn. zm.) i w ustawie z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych.

4.3. Opis i określenie obszarów geograficznych i administracyjnych, na których program ma być wdrożony

W 2010 r. program zwalczania i kontroli enzootycznej białaczki bydła będzie realizowany na całym terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, to jest na obszarze 16 województw, w skład których wchodzi 314 powiatów ziemskich oraz 65 miast na prawach powiatu. W regionach, które nie są uznane za urzędowo wolne od enzootycznej białaczki bydła jest prowadzone postępowanie zgodne z przepisami rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 5 marca 2008 r. w sprawie zwalczania enzootycznej białaczki bydła oraz rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 27 czerwca 2005 r. w sprawie szczegółowych wymagań weterynaryjnych niezbędnych do uzyskania i zachowania uznania stada lub gospodarstwa z urzędowo wolne od enzootycznej białaczki bydła.

Rzeczypospolita Polska – podział na województwa

- województwa: dolnośląskie, lubelskie, łódzkie, małopolskie, opolskie, podkarpackie, śląskie, świętokrzyskie - województwa uznane dotychczas w całości przez Komisję Europejską za urzędowo wolne od enzootycznej białaczki bydła na podstawie decyzji Komisji 2007/174/WE, 2007/559/WE, 2008/97/WE, 2008/234/WE, 2008/404/WE oraz 2008/576/WE. W tych województwach w 2010 r. będą prowadzone działania mające na celu spełnienie warunków określonych w § 6 ust. 2 rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 5 marca 2008 r. w sprawie zwalczania enzootycznej białaczki bydła,
- województwa: kujawsko-pomorskie, mazowieckie, podlaskie, warmińsko-mazurskie i wielkopolskie – niektóre powiaty zostały oficjalnie uznane za wolne od enzootycznej białaczki bydła:

- w województwie kujawsko-pomorskim - 8 powiatów zostało oficjalnie uznanych za wolne od enzootycznej białaczki bydła decyzją Komisji 2008/234/WE,
- w województwie mazowieckim – 18 powiatów zostało oficjalnie uznanych za wolne od enzootycznej białaczki bydła decyzją Komisji 2008/816/WE,
- w województwie podlaskim – 7 powiatów zostało oficjalnie uznanych za wolne od enzootycznej białaczki bydła decyzją Komisji 2008/816/WE,
- w województwie warmińsko-mazurskim – 4 powiaty zostały oficjalnie uznane za wolne od enzootycznej białaczki bydła decyzją Komisji 2008/816/WE,
- w województwie wielkopolskim - 10 powiatów zostało oficjalnie uznanych za wolne od enzootycznej białaczki bydła decyzją Komisji 2007/559/WE oraz 2 powiaty uznane za oficjalnie wolne od enzootycznej białaczki bydła decyzją Komisji 2008/97/WE.

W regionach uznanych za oficjalnie wolne od enzootycznej białaczki bydła w 2010 r. będą prowadzone działania mające na celu spełnienie warunków określonych w § 6 ust. 2 rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 5 marca 2008 r. w sprawie zwalczania enzootycznej białaczki bydła. W pozostałych powiatach w 2010 r. będzie prowadzone zwalczanie enzootycznej białaczki bydła, zgodnie z przepisami rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 27 czerwca 2005 r. w sprawie szczegółowych wymagań weterynaryjnych niezbędnych do uzyskania i zachowania uznania stada lub gospodarstwa za urzędowo wolne lub wolne od chorób zakaźnych zwierząt, rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 5 marca 2008 r. w sprawie zwalczania enzootycznej białaczki bydła, oraz rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 18 grudnia 2007 r. w sprawie wprowadzenia programu zwalczania enzootycznej białaczki bydła.

– województwa: lubuskie, pomorskie, zachodniopomorskie – na całym obszarze tych województw jest prowadzone zwalczanie enzootycznej białaczki bydła, zgodnie z przepisami rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 27 czerwca 2005 r. w sprawie szczegółowych wymagań weterynaryjnych niezbędnych do uzyskania i zachowania uznania stada lub gospodarstwa za urzędowo wolne lub wolne od chorób zakaźnych zwierząt, rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 5 marca 2008 r. w sprawie zwalczania enzootycznej białaczki bydła, oraz rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 18 grudnia 2007 r. w sprawie wprowadzenia programu zwalczania enzootycznej białaczki bydła.

4.4. Opis środków przewidzianych w programie

4.4.1. Powiadomienie o chorobie

Zgodnie z art. 41 ust. 1 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt, enzootyczna białaczka bydła podlega obowiązkowi zwalczania.

Zgodnie z art. 42 wyżej wymienionej ustawy, w przypadku wystąpienia podejrzenia enzootycznej białaczki bydła, posiadacz zwierzęcia jest obowiązany do:

- niezwłocznego zawiadomienia o tym organu Inspekcji Weterynaryjnej, najbliższego podmiotu świadczącego usługi z zakresu medycyny weterynaryjnej, albo wójta (burmistrza, prezydenta miasta),
- pozostawienia zwierząt w miejscu ich przebywania i nie wprowadzania tam innych zwierząt,
- uniemożliwienia osobom postronnym dostępu do pomieszczeń lub miejsc, w których znajdują się zwierzęta podejrzane o zakażenie lub chorobę, lub zwłoki zwierzęce,
- wstrzymania się od wywożenia, wynoszenia i zbywania produktów, w szczególności mięsa, zwłok zwierzęcych, środków żywienia zwierząt, wody, ściółki, nawozów naturalnych w rozumieniu przepisów o nawozach i nawożeniu, znajdujących się w miejscu, w którym wystąpiła choroba,
- wstrzymania się od wywożenia, wynoszenia i zbywania innych przedmiotów znajdujących się w miejscu, w którym wystąpiła choroba,
- udostępnienia organom Inspekcji Weterynaryjnej zwierząt i zwłok zwierzęcych do badań i zabiegów weterynaryjnych,
- udzielania pomocy przy ich wykonywaniu, udzielania organom Inspekcji Weterynaryjnej oraz osobom działającym w imieniu tych organów wyjaśnień i podawania informacji, które mogą mieć znaczenie dla wykrycia choroby i źródeł zakażenia lub zapobiegania jej szerzeniu.

4.4.2. Zwierzęta i populacja zwierząt objęte programem

Programem zwalczania enzootycznej białaczki bydła w roku 2010 objęte będzie bydło w stadach na terenie Rzeczypospolitej Polskiej. W 2010 r. program zwalczania i kontroli enzootycznej białaczki bydła będzie realizowany na całym terytorium

Rzeczypospolitej Polskiej, to jest na obszarze 16 województw, w skład których wchodzi 314 powiatów ziemskich oraz 65 miast na prawach powiatu.

W regionach uznanych za urzędowo wolne od enzootycznej białaczki bydła w 2010 r. będą prowadzone działania mające na celu spełnienie warunków określonych w § 6 ust. 2 rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 5 marca 2008 r. w sprawie zwalczania enzootycznej białaczki bydła.

W pozostałych powiatach w 2010 r. będzie prowadzone zwalczanie enzootycznej białaczki bydła, zgodnie z przepisami rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 27 czerwca 2005 r. w sprawie szczegółowych wymagań weterynaryjnych niezbędnych do uzyskania i zachowania uznania stada lub gospodarstwa za urzędowo wolne lub wolne od chorób zakaźnych zwierząt, rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 5 marca 2008 r. w sprawie zwalczania enzootycznej białaczki bydła, oraz rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 18 grudnia 2007 r. w sprawie wprowadzenia programu zwalczania enzootycznej białaczki bydła.

4.4.3. Identyfikacja zwierząt i rejestracja gospodarstw

Stada i gospodarstwa w Rzeczypospolitej Polskiej, w których są utrzymywane zwierzęta gospodarskie, są ewidencjonowane w Centralnej Bazie Danych Systemu Identyfikacji i Rejestracji Zwierząt (IRZ), prowadzonej przez Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa, zgodnie z następującymi aktami prawnymi:

- 1) ustawą z dnia 18 grudnia 2003 r. o krajowym systemie ewidencji producentów, ewidencji gospodarstw rolnych oraz ewidencji wniosków o przyznanie płatności (Dz. U. z 2004 r. Nr 10, poz. 76, z późn. zm.),
- 2) ustawą z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt,
- 3) ustawą z dnia 2 kwietnia 2004 r., o systemie identyfikacji i rejestracji zwierząt (Dz. U. z 2008 r. Nr 204, poz. 1281),
- 4) rozporządzeniem Komisji (WE) nr 494/98 z dnia 27 lutego 1998 r. ustanawiające szczegółowe przepisy wykonawcze do rozporządzenia Rady (WE) nr 820/97 w odniesieniu do stosowania minimalnych sankcji administracyjnych w ramach systemu identyfikacji i rejestracji bydła (Dz. Urz. UE L 60 z 28.02.1998, str. 78; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 3, t. 46, str. 12),

- 5) rozporządzeniem (WE) nr 1760/2000 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 17 lipca 2000 r. ustanawiające system identyfikacji i rejestracji bydła i dotyczące etykietowania wołowiny i produktów z wołowiny oraz uchylające rozporządzenie Rady (WE) nr 820/97 (Dz. Urz. WE L 204 z 11.08.2000, str. 1, z późn. zm.; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 3, t. 30, str. 248, z późn. zm.),
- 6) rozporządzeniem Komisji (WE) nr 1082/2003/WE z 23 czerwca 2003 r. ustanawiające szczegółowe zasady w celu wykonania rozporządzenia (WE) nr 1760/2000 Parlamentu Europejskiego i Rady w zakresie minimalnego poziomu kontroli przeprowadzanych w ramach systemu identyfikacji i rejestracji bydła (Dz. Urz. UE L 156 z 25.06.2003, str. 9, z późn. zm.; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 3, t. 39, str. 135, z późn. zm.),
- 7) rozporządzeniem Komisji (WE) nr 499/2004 z dnia 17 marca 2004 r. zmieniające rozporządzenie (WE) nr 1082/2003/WE w zakresie terminu i wzoru sprawozdań w sektorze bydła (Dz. Urz. UE L 80 z 18.03.2004 r., str. 24),
- 8) rozporządzeniem Komisji (WE) nr 911/2004 z dnia 29 kwietnia 2004 r. w sprawie wykonania rozporządzenia (WE) nr 1760/2000 Parlamentu Europejskiego i Rady w zakresie kolczyków, paszportów i rejestrów gospodarstw (Dz. Urz. UE L 163 z 30.04.2004, str. 65, z późn. zm.; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 3, t. 46, str. 242, z późn. zm.),
- 9) rozporządzeniem Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 29 lipca 2005 r. w sprawie księgi rejestracji bydła, świń, owiec lub kóz (Dz. U. Nr 151, poz. 1268, z późn. zm.),
- 10) rozporządzeniem Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 6 czerwca 2007 r. w sprawie wzoru paszportu bydła (Dz. U. Nr 112, poz. 772),
- 11) rozporządzeniem Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 2 listopada 2007 r. w sprawie sposobu oznakowania bydła, owiec i kóz oraz świń, określenia wzorów znaków identyfikacyjnych oraz wymagań i warunków technicznych kolczyków dla zwierząt gospodarskich (Dz. U. Nr 220, poz. 1635).

Podane akty prawne zawierają szczegółowe zasady dotyczące identyfikacji i rejestracji zwierząt oraz stad i gospodarstw, w których są utrzymywane zwierzęta gospodarskie.

W Rzeczypospolitej Polskiej bydło podlega obowiązkowi oznakowania przy pomocy pary kolczyków oraz podlega rejestracji w Centralnej Bazie Danych Systemu Identyfikacji i Rejestracji Zwierząt. Każdy kolczyk zawiera indywidualny numer identyfikacyjny zwierzęcia oraz zakodowane w kodzie kreskowym inne dodatkowe informacje. Posiadacz

bydła ma obowiązek zakolczykować nowonarodzone cielę niezwłocznie po urodzeniu i przesłać zgłoszenie o urodzeniu do Centralnej Bazy Danych. Na wykonanie czynności, o których mowa, posiadacz zwierzęcia ma 7 dni od dnia urodzenia cielęcia.

Wszystkie sztuki bydła są zaopatrzone w paszporty, które towarzyszą zwierzętom od urodzenia do śmierci. Wszystkie zdarzenia, takie jak przemieszczenie z gospodarstwa do gospodarstwa, rzeźni, zakładu utylizacyjnego, padnięcie, są zgłaszane do Centralnej Bazy Danych.

Siedziby stad są zarejestrowane w Centralnej Bazie Danych, a każda z nich posiada indywidualny numer. W każdym gospodarstwie posiadacz bydła prowadzi rejestr stada bydła. Wszystkie sztuki bydła znajdujące się w gospodarstwie muszą być wpisane do tego rejestru. Rejestr zawiera informacje dotyczące: płci i rasy zwierząt oraz daty urodzenia, zakupów, sprzedaży, padnięcia bydła.

Zastosowanie możliwości wynikających z funkcjonowania Centralnej Bazy Danych pozwala na skuteczne odtwarzanie historii zwierząt, ich przemieszczeń pomiędzy stadami o określonych statusach epizootycznych, a tym samym na śledzenie potencjalnych dróg zakażenia wirusem enzootycznej białaczki bydła. Ponadto, oznakowanie bydła zgodnie z przyjętym systemem pozwala na jednoznaczną identyfikację zwierząt podejrzanych o zakażenie oraz zakażonych.

4.4.4. Kwalifikacja zwierząt i stad

Przepisy regulujące kwalifikację stad i zwierząt zawarte są w następujących aktach prawnych:

- 1) w rozporządzeniu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 27 czerwca 2005 r. w sprawie szczegółowych wymagań weterynaryjnych niezbędnych do uzyskania i zachowania uznania stada lub gospodarstwa za urzędowo wolne lub wolne od chorób zakaźnych zwierząt,
- 2) w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 18 grudnia 2007 r. w sprawie wprowadzenia programu zwalczania enzootycznej białaczki bydła.

4.4.5. Zasady przemieszczania zwierząt

Procedury kontrolne w zakażonych stadach oraz zasady przemieszczania zawarte są w następujących aktach prawnych:

- 1) w ustawie z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt,
- 2) w rozporządzeniu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 27 czerwca 2005 r. w sprawie szczegółowych wymagań weterynaryjnych niezbędnych do uzyskania i zachowania uznania stada lub gospodarstwa za urzędowo wolne lub wolne od chorób zakaźnych zwierząt,
- 3) w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 18 grudnia 2007 r. w sprawie wprowadzenia programu zwalczania enzootycznej białaczki bydła,
- 4) w rozporządzeniu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 5 marca 2008 r. w sprawie zwalczania enzootycznej białaczki bydła.

4.4.6. Zastosowane badania i plany pobierania próbek:

Rodzaj badań oraz okoliczności ich wykonywania określają przepisy:

- 1) rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 17 grudnia 2004 r. w sprawie określenia jednostek chorobowych, sposobu prowadzenia kontroli oraz zakresu badań kontrolnych zakażeń zwierząt,
- 2) rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 27 czerwca 2005 r. w sprawie szczegółowych wymagań weterynaryjnych niezbędnych do uzyskania i zachowania uznania stada lub gospodarstwa za urzędowo wolne lub wolne od chorób zakaźnych zwierząt,
- 3) rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 18 grudnia 2007 r. w sprawie wprowadzenia programu zwalczania enzootycznej białaczki bydła,
- 4) rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 5 marca 2008 r. w sprawie zwalczania enzootycznej białaczki bydła.

W odniesieniu do kontroli prowadzonej w kierunku wykrywania i nadzoru nad enzootyczną białaczką bydła, zgodnie z obowiązującymi przepisami, wykorzystuje się następujące metody badawcze:

- 1) testy laboratoryjne:
  - a) test immunoenzymatyczny (ELISA) z serwatką mleka,
  - b) test immunoenzymatyczny (ELISA) z krwią,
  - c) test immunodyfuzji w żelu agarowym (AGID);
- 2) badania diagnostyczne potwierdzające wystąpienie enzootycznej białaczki bydła:

- a) badanie histopatologiczne,
- b) reakcja polimeryzacji łańcuchowej (PCR) – wykrywanie kwasu nukleinowego wirusa.

4.4.7. Zastosowane szczepionki i programy szczepień

Zwierząt nie szczepi się oraz nie realizuje się programów szczepień

4.4.8. Informacje i ocena dotycząca środków bezpieczeństwa biologicznego (zarządzanie i infrastruktura) obowiązujących w zaangażowanych gospodarstwach

Obowiązki posiadaczy stad bydła w odniesieniu do gospodarstw oraz utrzymywanych zwierząt, wynikają z następujących aktów prawnych:

- 1) z ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt,
- 2) z rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 18 września 2003 r. w sprawie szczegółowych warunków weterynaryjnych, jakie muszą spełniać gospodarstwa w przypadku, gdy zwierzęta lub środki spożywcze pochodzenia zwierzęcego pochodzące z tych gospodarstw są wprowadzane na rynek,
- 3) z rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 27 czerwca 2005 r. w sprawie szczegółowych wymagań weterynaryjnych niezbędnych do uzyskania i zachowania uznania stada lub gospodarstwa za urzędowo wolne lub wolne od chorób zakaźnych zwierząt,
- 4) z rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 18 grudnia 2007 r. w sprawie wprowadzenia programu zwalczania enzootycznej białaczki bydła,
- 5) z rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 5 marca 2008 r. w sprawie zwalczania enzootycznej białaczki bydła.

4.4.9. Środki w przypadku wyniku dodatniego

Ogólne zasady postępowania w przypadku podejrzenia wystąpienia oraz stwierdzenia choroby zakaźnej zwierząt regulowane są przepisami rozdziału 8 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt.

Szczegółowy sposób i tryb postępowania przy podejrzeniu wystąpienia enzootycznej białaczki bydła, stwierdzeniu enzootycznej białaczki bydła oraz przy wygaszaniu ogniska enzootycznej białaczki bydła, a także rodzaj próbek pobieranych do badań diagnostycznych oraz sposób ich pobierania i wysyłania, środki stosowane przy zwalczaniu choroby i sposób prowadzenia czyszczenia i odkażania określone są przepisami rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 5 marca 2008 r. w sprawie zwalczania enzootycznej białaczki bydła.

Szczegółowe wymagania weterynaryjne niezbędne do uzyskania i zachowania uznania stada za urzędowo wolne od enzootycznej białaczki bydła, warunki zawieszania i cofania tego uznania, a także warunki i tryb ponownego uznania stada, któremu zawieszono lub cofnięto uznanie za urzędowo wolne od enzootycznej białaczki bydła określają przepisy rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 27 czerwca 2005 r. w sprawie szczegółowych wymagań weterynaryjnych niezbędnych do uzyskania i zachowania uznania stada lub gospodarstwa za urzędowo wolne lub wolne od chorób zakaźnych zwierząt.

4.4.10. System odszkodowań dla właścicieli zwierząt poddanych ubojowi, zabitych oraz padłych

Podstawę prawną w zakresie odszkodowań dla właścicieli zwierząt stanowią przepisy ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt.

Zgodnie z przepisami ww. ustawy, za bydło zabite lub poddane ubojowi z nakazu organów Inspekcji Weterynaryjnej albo za zwierzęta padłe w wyniku zastosowania zabiegów nakazanych przez te organy, przy zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt podlegających obowiązkowi zwalczania, przysługuje odszkodowanie ze środków budżetu państwa.

W przypadku zwierzęcia poddanego ubojowi, którego mięso jest zdatne do spożycia przez ludzi, odszkodowanie pomniejsza się o kwoty uzyskane ze sprzedaży mięsa i ubocznych produktów zwierzęcych pozyskanych od tego zwierzęcia.

Odszkodowanie ze środków budżetu państwa przysługuje również za zniszczone z nakazu organu Inspekcji Weterynaryjnej przy zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt podlegających obowiązkowi zwalczania produkty pochodzenia zwierzęcego,

w rozumieniu przepisów o produktach pochodzenia zwierzęcego, pasze oraz sprzęt, które nie mogą być poddane odkażaniu.

Odszkodowanie przysługuje w wysokości wartości rynkowej zwierzęcia oraz zniszczonych produktów pochodzenia zwierzęcego w rozumieniu przepisów o produktach pochodzenia zwierzęcego, pasz oraz sprzętu, określonej na podstawie średniej z 3 kwot oszacowania przyjętych przez powiatowego lekarza weterynarii oraz 2 rzeczoznawców wyznaczonych przez tego lekarza z prowadzonej przez niego listy rzeczoznawców.

Decyzja w sprawie odszkodowania wydana przez powiatowego lekarza weterynarii jest ostateczna. Posiadacz zwierzęcia niezadowolony z tej decyzji może, w terminie miesiąca od dnia jej doręczenia, wnieść powództwo do sądu rejonowego.

Wyplacone odszkodowania nie podlegają zajęciu na pokrycie należności publicznych, jeżeli zostaną wykorzystane na odtworzenie wcześniej posiadanego stanu zwierząt.

Osobom, którym nie przysługuje odszkodowanie, a które przyczyniły się do szybkiej likwidacji choroby zakaźnej, wojewódzki lekarz weterynarii, na wniosek powiatowego lekarza weterynarii, może przyznać nagrodę ze środków budżetu państwa.

4.4.11. Kontrola wdrażania programu i sprawozdawczość

Zgodnie z art. 57 ust. 8 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych, Główny Lekarz Weterynarii nadzoruje realizację programu zwalczania chorób zakaźnych zwierząt, a w przypadku programu współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej, informuje Komisję Europejską o postępach w jego realizacji, zgodnie z przepisami obowiązującymi w Unii Europejskiej.

Odpowiedzialność terenowych organów Inspekcji Weterynaryjnej za realizację programów określona została w ustawie z dnia 29 stycznia 2004 r. o Inspekcji Weterynaryjnej i w ustawie z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych.

5. Korzyści z realizacji programu

Do bezpośrednich korzyści wynikających z realizacji programu zaliczyć należy:

- 1) eliminację ze stad bydła zakażonego wirusem enzootycznej białaczki bydła,
- 2) uzyskanie lub odzyskanie przez stada statusu stad urzędowo wolnych od enzootycznej białaczki bydła,

- 3) eliminację wirusa enzootycznej białaczki bydła z populacji bydła w takim stopniu, który umożliwi uzyskanie przez poszczególne powiaty Rzeczypospolitej Polskiej statusu regionów oficjalnie wolnych od enzootycznej białaczki bydła,
- 4) utrzymanie przez regiony statusu regionów oficjalnie wolnych od enzootycznej białaczki bydła i docelowe uzyskanie przez Rzeczypospolitą Polską statusu państwa oficjalnie wolnego od enzootycznej białaczki bydła.

Do korzyści wynikających pośrednio z realizacji programu zaliczyć należy:

- 1) umożliwienie posiadaczom stad bydła, w związku z faktem nabycia przez stado statusu stada urzędowo wolnego od enzootycznej białaczki bydła, wprowadzania do handlu zwierząt pochodzących z tych stad, a tym samym zwiększenia opłacalności prowadzonej działalności,
  - 2) ograniczenie liczby stad zakażonych wirusem enzootycznej białaczki bydła, które pozwoli na zmianę cyklu programu monitoringowego, polegającą na zmniejszeniu liczby próbek do badań i co za tym idzie na obniżenie kosztów prowadzonego monitoringu,
  - 3) ewentualną zmianę sposobu pobierania próbek poprzez eliminację próbek krwi na rzecz badania próbek zbiorczych mleka – nieinwazyjna metoda pobierania próbek.
- Szczegółowe wyliczenie kosztów zawarto w programie w punkcie 8. Szczegółowa analiza kosztów programu.

6. Dane dotyczące rozwoju choroby w ciągu ostatnich pięciu lat

Dane za lata 2004-2006 obejmują całe terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. Dane za rok 2007 oraz dane prognozowane na 2009 r. obejmują powiaty objęte programem, w których na dzień 30 kwietnia 2007 r. było prowadzone zwalczanie enzootycznej białaczki bydła:

- z województwa kujawsko-pomorskiego powiaty: brodnicki, bydgoski, Bydgoszcz, inowrocławski, lipnowski, mogileński, nakielski, radziejowski, rypiński, sępoleński, świecki, tucholski, włocławski, Włocławek, zniński,
- wszystkie powiaty województwa lubuskiego,
- wszystkie powiaty województwa mazowieckiego,
- wszystkie powiaty województwa podlaskiego,
- wszystkie powiaty województwa pomorskiego,
- wszystkie powiaty województwa warmińsko-mazurskiego,

- z województwa wielkopolskiego powiaty: chodzieskiego, czarnkowsko-trzcianeckiego, gnieźnieńskiego, gostyńskiego, grodzkiego, kościańskiego, leszczyńskiego, Leszno, międzychodzkiego, nowotomyskiego, obornickiego, ostrowskiego, pilskiego, pleszewskiego, poznańskiego, Poznań, rawickiego, szamotulskiego, średzkiego, śremskiego, wągrowieckiego, wolsztyńskiego, złotowskiego,
- wszystkie powiaty województwa zachodniopomorskiego.

Dane za 2008 r. oraz dane prognozowane na 2010 r. obejmują powiaty, które na dzień 31 grudnia 2008 r. nie posiadały statusu oficjalnie wolnego od enzootycznej białaczki bydła, i w których w 2010 r. będzie prowadzone zwalczanie enzootycznej białaczki bydła:

- powiaty województwa kujawsko-pomorskiego, za wyjątkiem powiatów: aleksandrowskiego, chełmińskiego, golubsko-dobrzyńskiego, grudziądzkiego, Grudziądz, toruńskiego, Toruń, wąbrzeskiego,
- wszystkie powiaty województwa lubuskiego,
- powiaty województwa mazowieckiego, za wyjątkiem powiatów: białobrzeskiego, garwolińskiego, grójeckiego, gostynińskiego, grodzkiego, kozienickiego, lipskiego, Płock, płockiego, pruszkowskiego, przysuskiego, Radom, radomskiego, sochaczewskiego, szydlowieckiego, warszawskiego zachodniego, zwolenńskiego, zyrardowskiego,
- powiaty województwa podlaskiego, za wyjątkiem powiatów: augustowskiego, bielskiego, hajnowskiego, siemiatyckiego, sokólskiego, wysokomazowieckiego, zambrowskiego,
- wszystkie powiaty województwa pomorskiego,
- powiaty województwa warmińsko-mazurskiego, za wyjątkiem powiatów: ełckiego, giżyckiego, goldapskiego, oleckiego,
- powiaty województwa wielkopolskiego, za wyjątkiem powiatów: jarocińskiego, kaliskiego, Kalisz, kępińskiego, kołskiego, konińskiego, Konin, krotoszyńskiego, ostrzeszowskiego, słupeckiego, tureckiego, wrzesińskiego,
- wszystkie powiaty województwa zachodniopomorskiego.

6.1. Rozwój choroby

Od 2007 r. rozpoczęto realizację programu zwalczania enzootycznej białaczki bydła współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej. W 2007 r. programem objęto 16

województw, w skład których wchodziło 314 powiatów oraz 65 miast na prawach powiatu, z czego na obszarze 15 województw było prowadzone zwalczanie choroby. Na obszarze województwa śląskiego, które zostało uznane przez Komisję Europejską za urzędowo wolne od enzootycznej białaczki bydła w decyzji Komisji 2007/174/WE z dnia 20 marca 2007 r. zmieniającej decyzję 2003/467/WE w odniesieniu do uznania niektórych prowincji lub regionów we Włoszech za oficjalnie wolne od gruźlicy bydła, brucelozy bydła i enzootycznej białaczki bydła oraz uznania jednego regionu w Polsce za oficjalnie wolny od enzootycznej białaczki bydła (Dz. Urz. UE L 80 z 21.03.2007, str. 11), było prowadzone postępowanie zgodnie z przepisami § 9 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 17 grudnia 2004 r. w sprawie określenia jednostek chorobowych, sposobu prowadzenia kontroli oraz zakresu badań kontrolnych zakażeń zwierząt.

W następstwie realizacji programu zwalczania i kontroli enzootycznej białaczki bydła na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, w roku 2007 za oficjalnie wolne od enzootycznej białaczki bydła zostały uznane na mocy decyzji Komisji 2007/559/WE z dnia 2 sierpnia 2007 r. zmieniającej decyzję 2003/467/WE w odniesieniu do uznania niektórych regionów administracyjnych Polski za oficjalnie wolne od enzootycznej białaczki bydła (Dz. Urz. UE L 212 z 14.08.2007, str. 20) regiony administracyjne obejmujące:

- 1) w województwie dolnośląskim powiaty: bolesławiecki, jaworski, jeleniogórski, Jelenia Góra, kamiennogórski, legnicki, Legnica, lubański, lubiński, lwówecki, polkowicki, wołowski, zgorzelecki, złotoryjski,
- 2) w województwie łódzkim powiaty: brzeziński, łaski, łódzki, Łódź, opoczyński, pabianicki, pajęczański, piotrkowski, Piotrków Trybunalski, poddębicki, rawski, skierniewicki, Skierniewice, tomaszowski, wieluński, zduńskowolski,
- 3) w województwie małopolskim: brzeski, bocheński, chrzanowski, gorlicki, miechowski, myślenicki, oświęcimski, olkuski, tarnowski, Tarnów, wielicki,
- 4) w województwie podkarpackim powiaty: bieszczadzki, brzozowski, jasielski, krośnieński, Krosno, leski, leżajski, łańcucki, rzeszowski, Rzeszów, sanocki, strzyżowski;
- 5) wszystkie powiaty w województwie świętokrzyskim,
- 6) w województwie wielkopolskim powiaty: jarociński, kaliski, Kalisz, kolski, koniński, Konin, krotoszyński, słupecki, turecki, wrzesiński.

W 2008 r., na mocy przepisów:

- decyzji Komisji 2008/97/WE z dnia 30 stycznia 2008 r. zmieniającej decyzję 93/52/EWG w odniesieniu do uznania niektórych włoskich regionów administracyjnych za oficjalnie wolne od brucelozy (*B. melitensis*) oraz decyzję 2003/467/WE w odniesieniu do uznania niektórych włoskich regionów administracyjnych za oficjalnie wolne od gruźlicy bydła i brucelozy bydła oraz niektórych polskich regionów administracyjnych za oficjalnie wolne od enzootycznej białaczki bydła (Dz. Urz. UE L 32 z 06.02.2008, str. 25),
- decyzji Komisji 2008/234/WE z dnia 18 marca 2008 r. zmieniającej decyzję 2003/467/WE w odniesieniu do uznania niektórych regionów administracyjnych Polski za oficjalnie wolne od enzootycznej białaczki bydła (Dz. Urz. UE L 76 z 19.03.2008, str. 58),
- decyzji Komisji 2008/404/WE z dnia 21 maja 2008 r. zmieniającej decyzję 2003/467/WE w odniesieniu do uznania określonego regionu administracyjnego we Włoszech za oficjalnie wolny od gruźlicy bydła oraz uznania określonych regionów administracyjnych w Polsce za oficjalnie wolne od enzootycznej białaczki bydła (Dz. Urz. UE L 141 z 31.05.2008, str. 16),
- decyzji Komisji 2008/576/WE z dnia 4 lipca 2008 r. zmieniającej załącznik III do decyzji 2003/467/WE odnośnie do wykazu regionów w Polsce urzędowo wolnych od enzootycznej białaczki bydła (Dz. Urz. UE L 183 z 11.07.2008, str. 40),
- decyzji Komisji 2008/816/WE z dnia 20 października 2008 r. zmieniającej decyzję 2003/467/WE w odniesieniu do uznania niektórych regionów administracyjnych Polski za oficjalnie wolne od enzootycznej białaczki bydła (Dz. Urz. UE L 283 z 28.10.2008, str. 46)

za oficjalnie wolne od enzootycznej białaczki bydła zostały uznane regiony Rzeczypospolitej Polskiej obejmujące:

- 1) w województwie dolnośląskim powiaty: dzierżoniowski, głogowski, górowski, kłodzki, milicki, oleśnicki, olawski, strzebiński, średzki, świdnicki, trzebnicki, wałbrzyski, Wałbrzych, wrocławski, Wrocław, ząbkowicki,
- 2) wszystkie powiaty w województwie lubelskim,
- 3) w województwie kujawsko-pomorskim powiaty: aleksandrowski, chełmiński, golubsko-dobrzyński, grudziądzki, Grudziądz, toruński, Toruń, wąbrzeski,
- 4) w województwie łódzkim powiaty: bełchatowski, kutnowski, łęczycki, łowicki, radomszczański, sieradzki, wierszowski, zgierski,

- 5) w województwie małopolskim powiaty: dąbrowski, krakowski, Kraków, limanowski, nowosądecki, Nowy Sącz, nowotarski, proszowicki, suski, tatrzański, wadowicki,
- 6) w województwie mazowieckim powiaty: białobrzegi, garwoliński, grójecki, gostyniński, grodziski, kozienicki, lipski, Płock, płocki, pruszkowski, przysuski, Radom, radomski, sochaczewski, szydłowiecki, warszawski zachodni, zwoleniński, żyrardowski,
- 7) wszystkie powiaty w województwie opolskim,
- 8) w województwie podkarpackim powiaty: dębicki, jarosławski, kolbuszowski, lubaczowski, mielecki, nizański, przemyski, Przemyśl, przeworski, ropczycko-sędziszowski, stalowowolski, tarnobrzegi, Tarnobrzeg,
- 9) w województwie podlaskim powiaty: augustowski, bielski, hajnowski, siemiatycki, sokółski, wysokomazowiecki, zambrowski,
- 10) w województwie warmińsko-mazurskim powiaty: etcki, giżycki, gołdapski, olecki,
- 11) w województwie wielkopolskim powiaty: kępiński i ostrzeszowski.

Ponadto, Główny Lekarz Weterynarii na początku 2009 r. przedłożył do Komisji Europejskiej wnioski o uznanie za oficjalnie wolne od enzootycznej białaczki bydła następujące regiony Rzeczypospolitej Polskiej:

- 1) w województwie podlaskim powiaty: Białystok, białostocki, sejneński, Suwałki, suwalski,
- 2) w województwie pomorskim powiaty: Gdańsk, gdański, Gdynia, Sopot, lęborski, wejherowski.

6.1.1. Dane dotyczące stad^(a) (oddzielna tabela na każdy rok i na chorobę/gatunek)

Dane w tabelach za lata 2004-2007 zostały przedstawione zgodnie z decyzją Komisji 2004/450WE z dnia 29 kwietnia 2004r. ustanawiającą standardowe wymagania w odniesieniu do treści wniosków o finansowanie przez Wspólnotę programów zwalczania, monitoringu i kontroli chorób zwierzęcych (Dz. Urz. UE L 155 z 30.04.2004, str. 95, z późn. zm.; Dz. Urz. WE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 3,t. 46, str. 193, z późn. zm.).

Rok: 2004

Stan na dzień: 31 grudnia 2004

Choroba: Enzootyczna białaczka bydła

Gatunek zwierząt: bydło

Region	Ogólna liczba stad	Ogólna liczba stad objętych programem	Liczba stad przebadanych	Liczba stad zakazanych	Liczba nowych stad zakazanych	Liczba stad poddanych likwidacji	Odsetek stad zakazanych poddanych likwidacji	Wskaźniki		
								Odsetek stad objętych programem	Odsetek zakazanych stad	Odsetek nowo zakazanych stad
1	2	3	4	5	6	7	$8 = \frac{7}{5} \times 100$	$9 = \frac{4}{3} \times 100$	$10 = \frac{5}{4} \times 100$	$11 = \frac{6}{4} \times 100$
Rzeczpospolita Polska	882761	882761	381040	4927	brak danych	brak danych	brak danych	43,16	1,29	brak danych

Rok: 2005

Stan na dzień:

31 grudnia 2005

Choroba: Enzootyczna białaczka bydłaGatunek zwierząt: bydło

Region (c)	Ogólna liczba stad (d)	Ogólna liczba stad objętych programem	Liczba stad przebad anych (e)	Liczba stad zakażo- nych (f)	Liczba nowych stad zakażonych (g)	Liczba stad poddanych depopulacji	% stad zakażonych poddanych depopulacji	WSKAZNIKI		
								% objętych stad	% zakażo- nych stad Przewaga stad w okresie	% nowo zakażonych stad Częstość występowania w stadach
1	2	3	4	5	6	7	$8 = (7/5) \times 100$	$9 = (4/3) \times 100$	$10 = (5/4) \times 100$	$11 = (6/4) \times 100$
Rzeczpos- polita Polska	928809	928809	369701	2001	b.d.	b.d.	b.d.	39,80	0,54	b.d.

Rok: 2006

Stan na dzień: 31 grudnia 2006

Choroba: Enzootyczna białaczka bydła

Gatunek zwierząt: bydło

Region (c)	Ogólna liczba stad (d)	Ogólna liczba stad objętych programem	Liczba stad przebada -nych (e)	Liczba stad zakażo- nych (f)	Liczba nowych stad zakażonych (g)	Liczba stad poddanych depopulacji	% stad zakażonych poddanych depopulacji	WSKAZNIKI		
								% objętych stad	% zakażo- nych stad Przewaga stad w okresie	% nowo zakażonych stad Częstotliwość występowania w stadach
1	2	3	4	5	6	7	8 = (7/5)x100	9 = (4/3)x100	10 = (5/4)x100	11 = (6/4)x100
Rzeczpos- polita Polska	909544	654572	600196	4247	1880	3357	62,47	91,69	0,71	0,31

Rok: 2007

Stan na dzień:

31 grudnia 2007

Choroba: Enzootyczna białaczka bydła

Gatunek zwierząt:

bydło

Region (c)	Ogólna liczba stad (d)	Ogólna liczba stad objętych programem	Liczba stad przebada- -nych (e)	Liczba stad zakażo- nych (f)	Liczba nowych stad zakażonych (g)	Liczba stad poddanych depopulacji	% stad zakażonych poddanych depopulacji	WSKAŹNIKI		
								% objętych stad	% zakażonych stad Przewaga stad w okresie	% nowo zakażonych stad Częstotliwość występowania w stadach
1	2	3	4	5	6	7	8 = (7/5)x100	9 = (4/3)x100	10 = (5/4)x100	11 = (6/4)x100
Rzeczpos- polita Polska *	317986	288477	232580	2660	686	435	16,37	85,88	2,48	0,53

* wyłącznie regiony Rzeczypospolitej Polskiej, w których jest prowadzone zwalczanie enzootycznej białaczki bydła.

Rok: 2008

Sytuacja z dnia: 31 grudnia 2008

Choroba: Enzootyczna biłaczka bydła

Gatunek zwierząt: bydło

Region (c)	Łączna liczba stad (d)	Łączna liczba stad objętych programem	Liczba stad kontrolowanych (e)	Liczba stad zakazanych wynikiem dodatnim (f)	Liczba nowych stad zakazanych wynikiem dodatnim (g)	Liczba stad zlikwidowanych	% stad z wynikiem dodatnim, które zostały zlikwidowane	WSKAZNIKI		
								% wskazań skontrolowania stad	% stad z wynikiem dodatnim	% nowych stad z wynikiem dodatnim
1	2	3	4	5	6	7	8 =	9 =	10 =	11 =
							$(7/5) \times 100$	$(4/3) \times 100$	$(5/4) \times 100$	$11 = (6/4) \times 100$
Rzeczpospolita Polska *	221128	200703	158326	1335	434	389	31,09	83,06	1,42	0,39

* wyłącznie regiony Rzeczypospolitej Polskiej, w których jest prowadzone zwalczanie enzootycznej biłaczki bydła.

(a) Stada lub gospodarstwa, stosownie do sytuacji.

(c) Region określony w programie zwalczania chorób państwa członkowskiego.

(d) Łączna liczba stad w regionie, w tym stad kwalifikujących się i stad niekwalifikujących się do programu.

(e) Kontrola oznacza przeprowadzenie badań stada w ramach programu w kierunku odnośnej choroby w celu utrzymania lub poprawy stanu zdrowia stada. W tej kolumnie stado nie może być liczone dwukrotnie, nawet jeżeli zostało skontrolowane więcej niż jeden raz.

(f) Stada, w których co najmniej jedno zwierzę wykazało wynik dodatni w danym okresie, niezależnie od liczby przeprowadzonych kontroli stada.

(g) Stada, których status w poprzednim okresie był nieznan, nieznanym, nieznanym za wolny – z wynikiem ujemnym, wolny, urzędowo wolny lub zawieszony i w których w tym okresie co najmniej jedno zwierzę wykazało wynik dodatni.

6.1.2. Dane dotyczące zwierząt (oddzielna tabela na każdy rok i na chorobę/gatunek)

Dane w tabelach za lata 2004-2007 zostały przedstawione zgodnie z decyzją Komisji 2004/450/WE z dnia 29 kwietnia 2004r. ustanawiającą standardowe wymagania w odniesieniu do treści wniosków o finansowanie przez Wspólnotę programów zwalczania, monitoringu i kontroli chorób zwierzęcych.

Rok: 2004

Stan na dzień: 31 grudnia 2004

Choroba: Enzootyczna białaczka bydła

Gatunek zwierząt: bydło

Region	Ogólna liczba zwierząt	Liczba zwierząt do zbadania w ramach programu	Liczba zwierząt przebadanych	Liczba zwierząt przebadanych indywidualnie	Liczba zwierząt zakażonych	Ubój		Wskaźniki	
						Liczba zwierząt z dodatnim wynikiem badań	Ogólna liczba zwierząt poddanych ubojowi	Odsetek zwierząt objętych programem	Odsetek zwierząt z dodatnim wynikiem badań

Rok: 2005

Stan na dzień: 31 grudnia 2005

Choroba: Enzootyczna białaczka bydłaGatunek zwierząt: bydło

Region	Ogólna liczba zwierząt	Liczba zwierząt do zbadania w ramach programu	Liczba zwierząt przebadanych	Liczba zwierząt indywidualnie	Liczba zwierząt zakazanych	Ubój		WSKAŹNIKI	
						Liczba zwierząt z dodatnim wynikiem ubitych lub odstrzelonych	Ogólna liczba zwierząt ubitych	% objętych zwierząt	% zwierząt z wynikiem dodatnim Okres powsechnego występowania zwierząt
1	2	3	4	5	6	7	8	$9 = \frac{(4/3) \times 10}{0}$	$10 = \frac{(6/4) \times 10}{00}$
Rzeczpospolita Polska	6142251	1613575	1613575	1600234	9912	b.d.	b.d.	100	0,61

Rok: 2006

Stan na dzień:

31 grudnia 2006

Choroba: Enzootyczna biłaczka bydłaGatunek zwierząt: bydło

Region	Ogólna liczba zwierząt	Liczba zwierząt do zbadania w ramach programu	Liczba zwierząt przebadanych	Liczba zwierząt przebadanych indywidualnie	Liczba zwierząt zakażonych	Ubój		WSKAZNIKI	
						Liczba zwierząt z dodatnim wynikiem ubitych lub odstrzelonych	Ogólna liczba zwierząt ubitych	% objętych zwierząt	% zwierząt z wynikiem dodatnim Okres powstania występowania zwierząt
1	2	3	4	5	6	7	8	$9 = \frac{4}{3} \times 10$	$10 = \frac{6}{4} \times 10$
Rzeczpospolita Polska	6065644	3195927	2705608	2705608	21972	18429	20648	84,66	0,81

Rok: 2007

Stan na dzień: 31 grudnia 2007

Choroba: Enzootyczna białaczka bydła   Gatunek zwierząt: bydło

Region	Ogólna liczba zwierząt	Liczba zwierząt (d) do zbadania w ramach programu	Liczba zwierząt przebadanych	Liczba zwierząt indywidualnie	Liczba zwierząt zakazanych	Ubój		WSKAZNIKI	
						Liczba zwierząt z dodatnim wynikiem ubitych lub odstrzelonych	Ogólna liczba zwierząt ubitych	% objętych zwierząt	% zwierząt z wynikiem dodatnim Okres powstania występowania zwierząt
1	2	3	4	5	6	7	8	$9=(4/3) \times 100$	$10=(6/4) \times 100$
Rzeczpospolita Polska *	3410645	2020789	1748855	1748855	13526	12062	18582	87,70	1,61

* wyłącznie regiony Rzeczypospolitej Polskiej, w których jest prowadzone zwalczanie enzootycznej białaczki bydła.
 (d) Dotyczy zwierząt przebadanych indywidualnie lub objętych harmonogramem badań zbiorowych.

Rok: 2008

Sytuacja z dnia: 31 grudnia 2008

Choroba: Enzootyczna białaczka bydła

Gatunek zwierząt: bydło

Region	Łączna liczba zwierząt	Łączna liczba zwierząt do przebadania w ramach programu	Łączna liczba zwierząt przebadanych	Liczba zwierząt przebadanych indywidualnie	Liczba zwierząt zakażonych wynikiem dodatnim	Ubój		Wskaźniki	
						Liczba zwierząt z wynikiem dodatnim poddanych ubojowi lub zabitych	Ogólna liczba zwierząt poddanych ubojowi	% wskaźnik przebadani a zwierząt	% zwierząt z wynikiem dodatnim badań Chorobowość u zwierząt
1	2	3	4	5	6	7	8	$9 = (4/3) \times 10$	$10 = (6/4) \times 10$
Rzeczpospolita Polska *	2868946	1629149	1365683	1365683	5244	5499	9508	88,62	0,60

* wyłącznie regiony Rzeczypospolitej Polskiej, w których jest prowadzone zwalczanie enzootycznej białaczki bydła.

6.2. Dane rozwarstwione dotyczące badań w ramach nadzoru i badań laboratoryjnych

6.2.1. Dane rozwarstwione dotyczące badań w ramach nadzoru i badań laboratoryjnych (oddzielna tabela na każdy rok i na chorobę/gatunek)

Dane w tabelach za lata 2004-2007 zostały przedstawione zgodnie z decyzją Komisji 2004/450/WE z dnia 29 kwietnia 2004r. ustanawiającą standardowe wymagania w odniesieniu do treści wniosków o finansowanie przez Wspólnotę programów zwalczania, monitoringu i kontroli chorób zwierzęcych.

Opis zastosowanych badań serologicznych: w odniesieniu do kontroli prowadzonej w kierunku wykrywania i nadzoru nad enzootyczną białcząką bydła, zgodnie z obowiązującymi przepisami wykorzystuje się testy laboratoryjne:

- 1) test immunoenzymatyczny (ELISA) z serwatką mleka,
- 2) test immunoenzymatyczny (ELISA) z krwią,
- 3) test immunodifuzyji w żelu agarowym (AGID).

Opis zastosowanych badań mikrobiologicznych i wirusologicznych oraz innych zastosowanych badań: badania diagnostyczne potwierdzające wystąpienie enzootycznej białczki bydła:

- 1) badanie histopatologiczne,
- 2) reakcja polimerizacji łańcuchowej (PCR) – wykrywanie kwasu nukleinowego wirusa.

Rok: 2004

Stan na dzień: 31 grudnia 2004

Choroba: Enzootyczna białaczka bydła

Gatunek zwierząt: bydło

Region	Testy serologiczne		Testy mikrobiologiczne lub wirusologiczne		Inne testy	
	Liczba zbadanych próbek	Liczba próbek z wynikiem dodatnim badań	Liczba zbadanych próbek	Liczba próbek z wynikiem dodatnim badań	Liczba zbadanych próbek	Liczba próbek z wynikiem dodatnim badań
Rzeczpospolita Polska	1867864	brak danych			137	53

Rok: 2005

Stan na dzień: 31 grudnia 2005

Choroba: Enzootyczna białaczka bydła

Gatunek zwierząt: bydło

Region(c)	Testy serologiczne		Testy mikrobiologiczne lub wirusologiczne		Inne testy	
	Liczba zbadanych próbek (d)	Liczba próbek z wynikiem dodatnim (e)	Liczba zbadanych próbek (d)	Liczba próbek z wynikiem dodatnim (e)	Liczba zbadanych próbek (d)	Liczba próbek z wynikiem dodatnim (e)
Rzeczpospolita Polska	1613575	9912			26	20

Rok: 2006

Stan na dzień: 31 grudnia 2006

Choroba: Enzootyczna biączka bydła

Gatunek zwierząt: bydło

Region(c)	Testy serologiczne		Testy mikrobiologiczne lub wirusologiczne		Inne testy	
	Liczba zbadanych próbek (d)	Liczba próbek z wynikiem dodatnim (e)	Liczba zbadanych próbek (d)	Liczba próbek z wynikiem dodatnim (e)	Liczba zbadanych próbek (d)	Liczba próbek z wynikiem dodatnim (e)
Rzeczpospolita Polska	3083481	22226			33	32

Rok: 2007

Stan na dzień: 31 grudnia 2007

Choroba: Enzootyczna białaczka bydła

Gatunek zwierząt: bydło

Region(c)	Testy serologiczne		Testy mikrobiologiczne lub wirusologiczne		Inne testy	
	Liczba zbadanych próbek (d)	Liczba próbek z wynikiem dodatnim (e)	Liczba zbadanych próbek (d)	Liczba próbek z wynikiem dodatnim (e)	Liczba zbadanych próbek (d)	Liczba próbek z wynikiem dodatnim (e)
Rzeczpospolita Polska *	1900108	13668	0	0	6	2

* regiony Rzeczypospolitej Polskiej, w których jest prowadzone zwalczanie enzootycznej białaczki bydła.

Rok: 2008

Choroba: Enzootyczna białaczka bydła Gatunek zwierząt: bydło

Region	Badania serologiczne		Badania mikrobiologiczne lub wirusologiczne		Inne badania	
	Liczba zbadanych próbek	Liczba próbek z wynikiem dodatnim badań	Liczba zbadanych próbek	Liczba próbek z wynikiem dodatnim badań	Liczba zbadanych próbek	Liczba próbek z wynikiem dodatnim badań
Rzeczpospolita Polska *	1429053	5289	0	0	2	1

* regiony Rzeczypospolitej Polskiej, w których jest prowadzone zwalczanie enzootycznej białaczki bydła.

(c) Region określony w zatwierdzonym programie zwalczania chorób państwa członkowskiego.

(d) Liczba zbadanych próbek.

(e) Liczba próbek z wynikiem dodatnim.

6.3. Dane dotyczące zakażenia (oddzielna tabela na każdy rok i na chorobę/gatunek)

Rok: 2008   Choroba: enzootyczna białaczka bydła   Gatunek zwierząt: bydło

Region	Liczba zakażonych stad	Liczba zakażonych zwierząt
Rzeczpospolita Polska *	1335	5244

* regiony Rzeczypospolitej Polskiej, w których jest prowadzone zwalczanie enzootycznej białaczki bydła.

6.4 Dane dotyczące statusu stad pod koniec każdego roku

Dane w tabelach za lata 2004-2007 zostały przedstawione zgodnie z decyzją Komisji 2004/450/WE z dnia 29 kwietnia 2004r. ustanawiającą standardowe wymagania w odniesieniu do treści wniosków o finansowanie przez Wspólnotę programów zwalczania, monitoringu i kontroli chorób zwierzęcych.

Rok: 2004

Stan na dzień: 31 grudnia 2004

Choroba: Enzootyczna białaczka bydła

Gatunek zwierząt: bydło

Status stad i zwierząt objętych programem												
Region	Łączna liczba stad i zwierząt objętych programem		Status nieznanym		Stado nie jest wolne lub nie jest urzędowo wolne		Stado wolne lub urzędowo wolne		Stado wolne		Stado urzędowo wolne	
	Stada	Zwierzęta	Stada	Zwierzęta	Ostatni dodatni wynik badania	Ostatni ujemny wynik badania	Stad	Zwierzęta	Stad	Zwierzęta	Stad	Zwierzęta
Rzeczpospolita Polska	882761	5650399	brak danych	Zwierzęta a	brak danych	brak danych	Zwierzęta a	brak danych	brak danych	brak danych	brak danych	brak danych

Rok: 2005

Stan na dzień: 31 grudnia 2005

Choroba: Enzootyczna białaczka bydła

Gatunek zwierząt: bydło

Status stad i zwierząt objętych programem(c)												
Region(b)	Łączna liczba stad i zwierząt objętych programem		Status nieznanymi (d)		Stado nie jest wolne lub nie jest oficjalnie wolne		Stado wolne lub oficjalnie wolne zawieszona(g)		Stado wolne(h)		Stado oficjalnie wolne(i)	
	Stada	Zwierzęta(j)	Stad a	Zwierzęta(i)	Ostatni dodatni wynik badania(e)	Ostatni ujemny wynik badania(f)	Stada	Zwierzęta(j)	Stada	Zwierzęta(j)	Stada	Zwierzęta(j)
Rzeczpospolita Polska	928809	6142251	0	0	b.d.	b.d.	5800	b.d.	858185	b.d.	12775	b.d.

Rok: 2006

Stan na dzień: 31 grudnia 2006

Choroba: Enzootyczna białaczka bydła

Gatunek zwierząt: bydło

Status stad i zwierząt objętych programem ^(c)														
Region ^(b)	Łączna liczba stad i zwierząt objętych programem		Status nieznany ^(d)		Stado nie jest wolne lub nie jest oficjalnie wolne		Stado wolne lub oficjalnie wolne zawieszono ^(g)		Stado wolne ^(h)		Stado oficjalnie wolne ⁽ⁱ⁾			
	Stada	Zwierzęta ^(j)	Stada	Zwierzęta ^(k)	Ostatni dodatni wynik badania ^(e)	Ostatni ujemny wynik badania ^(f)	Stada	Zwierzęta ^(l)	Stada	Zwierzęta ^(m)	Stada	Zwierzęta ⁽ⁿ⁾		
Rzeczpospolita Polska	600196	2705608	0	0	2855	78250	306464	1492317	443	6057	0	0	290434	1232689

Rok: 2007

Stan na dzień: 31 grudnia 2007

Choroba: Enzootyczna białaczka bydła

Gatunek zwierząt: bydło

Status stad i zwierząt objętych programem ^(c)									
Region ^(b)	Łączna liczba stad i zwierząt objętych programem	Status nieznany ^(d)	Stado nie jest wolne lub nie jest oficjalnie wolne		Stado wolne lub oficjalnie wolne zawieszono ^(g)	Stado wolne ^(h)		Stado oficjalnie wolne ⁽ⁱ⁾	
			Ostatni dodatni wynik badania ^(e)	Ostatni ujemny wynik badania ^(f)		Stada	Zwierzęta ^(j)	Stada	Zwierzęta ^(j)
Rzeczpospolita Polska [*]	232580	1	1661	77675	979	0	0	152264	1229273

* regiony Rzeczypospolitej Polskiej, w których jest prowadzone zwalczanie enzootycznej białaczki bydła.

Rok: 2008

Choroba: Enzootyczna białaczka bydła

Gatunek zwierząt: bydło

Status stad i zwierząt objętych programem ^(c)														
Region (b)	Łączna liczba stad i zwierząt objętych programem	Status nieznany (d)	Stado nie jest wolne lub nie jest oficjalnie wolne		Stado wolne lub oficjalnie wolne zawieszono		Stado wolne		Stado oficjalnie wolne					
			Ostatni dodatni wynik badania (e)	Ostatni ujemny wynik badania (f)	Stada	Zwierzęta ^(g)	Stada	Zwierzęta ^(g)	Stada	Zwierzęta ^(g)				
											Stada	Zwierzęta ^(g)	Stada	Zwierzęta ^(g)
Rzeczpospolita Polska *	200703	1665157	6	163	932	22062	48551	373520	724	11896	0	0	149793	1359930

* regiony Rzeczypospolitej Polskiej, w których jest prowadzone zwalczanie enzootycznej białaczki bydła.

(b) Region określony w zatwierdzonym programie zwalczania chorób państwa członkowskiego.

(c) Pod koniec roku.

(d) Status nieznany: brak wyników poprzednich kontroli.

(e) Nieuznane za wolne i wynik ostatniej kontroli dodatni: stado skontrolowane, z co najmniej jednym wynikiem dodatnim w ostatniej kontroli.

(f) Nieuznane za wolne i wynik ostatniej kontroli dodatni: stado skontrolowane, z co najmniej jednym wynikiem dodatnim w ostatniej kontroli.

(g) Nieuznane za wolne i wynik ostatniej kontroli ujemny: stado skontrolowane, z wynikami ujemnymi w ostatniej kontroli, ale nie uznane za wolne ani za urzędowo wolne.

(h) Stado wolne zgodnie z definicją w prawodawstwie wspólnotowym lub ustawodawstwie krajowym w odniesieniu do odpowiedzialnej choroby.

(i) Stado urzędowo wolne zgodnie z definicją w prawodawstwie wspólnotowym lub ustawodawstwie krajowym w odniesieniu do odpowiedzialnej choroby.

(j) Dotyczy zwierząt objętych programem w stadach o określonym statusie (lewa kolumna).

7. Założenia programu

7.1. Założenia związane z badaniami (oddzielna tabela na każdy rok wdrażania)

Obecnie badania w kierunku enzootycznej biataczki bydła w Polsce przeprowadza się badając próbkę krwi metodą ELISA. Margines badań stanowi badanie pulowanych próbek mleka oraz test immunodyfuzji w żelu agarowym. Długofalowym celem jest uzyskanie znaczącej poprawy sytuacji epizootycznej w stadach bydła i przesunięcie punktu ciężkości z badań krwi na badanie mleka. Działanie takie znajdzie szerokie poparcie wśród właścicieli zwierząt oraz pozwoli na nieinwazyjne pobieranie próbek do badań.

7.1.1. Założenia w zakresie badań diagnostycznych

Choroba: Enzootyczna białaczka bydła

Gatunek zwierząt: bydło

Region ^(b)	Rodzaj badania ^(c)	Populacja docelowa ^(d)	Rodzaj próbek ^(e)	Cel ^(f)	Liczba planowanych badań
Rzeczpospolita Polska *	ELISA	Żywe zwierzęta w stadach	krew lub mleko	- stada posiadające status urzędowo wolnych od ebb, - stada wymagające 1 badania do uzyskania ww. statusu - stada wymagające 2 badań do uzyskania ww. statusu, - stada zakazane.	833539 73974 18120 15934
OGÓLEM:					941567

* regiony Rzeczypospolitej Polskiej w których jest prowadzone zwalczanie enzootycznej białaczki bydła.

(b) Region określony w zatwierdzonym programie zwalczania chorób państwa członkowskiego.

(c) Opis badania (np. test SN, AB-ELISA, RBT itd.).

(d) Określenie gatunków oraz kategorii zwierząt objętych programem (np. pleć, wiek, zwierzę hodowlane, zwierzę rżemne itd.).

(e) Opis próbki (np. krew, surowica, mleko itd.).

(f) Opis celu (np. kwalifikacja, nadzór; potwierdzenie podejrzanych przypadków; monitorowanie kampanii; serokonwersja; kontrola wykrytych szczepionek; badania szczepionek; kontrola szczepień itd.).

7.1.2. Założenia w zakresie badania stad i zwierząt

Osiągnięcie przez stada statusu stad urzędowo wolnych od enzootycznej białaczki bydła w takiej ilości/procencie, która pozwoli na uznanie regionów za urzędowo wolne od tej choroby przez państwo polskie, a w dalszej konsekwencji za oficjalnie wolne od enzootycznej białaczki bydła przez Unię Europejską.

7.1.2.1 Założenia w zakresie badania stad

Choroba: Enzootyczna białaczka bydła   Gatunek zwierząt: bydło

		WSKAŹNIKI DOCELOWE			
		% stad z wynikiem dodatnim		% nowych stad z wynikiem dodatnim	
Region ^(c)	Łączna liczba stad objętych programem	Łączna liczba stad	Spodziewana liczba stad z wynikiem dodatnim ^(f)	Spodziewana liczba nowych stad z wynikiem dodatnim ^(g)	Spodziewany % stad z dodatnim wynikiem do likwidacji
		Łączna liczba stad ^(d)	Spodziewana liczba stad do likwidacji	Spodziewana liczba stad do likwidacji	Spodziewany % stad z dodatnim wynikiem do likwidacji
		Spodziewana liczba stad do zbadania ^(e)	Spodziewana liczba stad z wynikiem dodatnim ^(f)	Spodziewana liczba stad z wynikiem dodatnim ^(g)	Spodziewana liczba stad w danym okresie

7.1.2.2. Założenia w zakresie badania zwierząt

Wykrycie, a następnie wyeliminowanie zwierząt zakażonych wirusem enzootycznej białaczki bydła. Poprzez to działanie, zapobieżenie szerzeniu się choroby w stadach i w regionach oraz umożliwienie wszczęcia procedury uzyskania przez stado statusu stad urzędowo wolnych od enzootycznej białaczki bydła.

Choroba: Enzootyczna białaczka bydła Gatunek zwierząt: bydło

Region ^(b)	Łączna liczba zwierząt ^(c)	Łączna liczba zwierząt ^(d) objętych programem	Spodziewana liczba zwierząt ^(d) do przebadania	Liczba zwierząt do przebadania indywidualnie ^(e)	Spodziewana liczba zwierząt z dodatnim wynikiem	Ubój		Wskaźniki docelowe	
						Liczba zwierząt z dodatnim wynikiem do poddania ubojowi lub zabicia	Spodziewana łączna liczba zwierząt do poddania ubojowi ^(f)	Spodziewany % wskaźnik przebadania zwierząt	% zwierząt z dodatnim wynikiem (spodziewany chorobowość zwierząt)
1	2	3	4	5	6	7	8	$9 = (4/3) \times 100$	$10 = (6/4) \times 100$
Rzeczpospolita Polska *	2679954	1214664	1068613	981804	1440	1440	2968	90,1	0,17

* regiony Rzeczypospolitej Polskiej, w których jest prowadzone zwalczanie enzootycznej białaczki bydła.

- (b) Region określony w zatwierdzonym programie zwalczania chorób państwa członkowskiego.
- (c) Łączna liczba zwierząt w regionie, w tym stad kwalifikujących się i stad niekwalifikujących się do programu.
- (d) Dotyczy zwierząt przebadanych indywidualnie lub objętych hamtonogramem badań zbiorowych.
- (e) Dotyczy jedynie zwierząt przebadanych indywidualnie, nie dotyczy zwierząt przebadanych w systemie próbek zbiorczych (np.: badania zbiorcze mleka ze zbiorników).
- (f) Dotyczy wszystkich zwierząt z wynikiem dodatnim poddanych ubojowi, jak również zwierząt z wynikiem ujemnym poddanych ubojowi w ramach programu.

7.2. Założenia w zakresie kwalifikacji stad i zwierząt (oddzielna tabela na każdy rok wdrażania)

Wyeliminowanie stad posiadających zawieszenie statusu stada urzędowo wolnego od enzootycznej białaczki bydła oraz osiągnięcie przez stada statusu stad urzędowo wolnych od enzootycznej białaczki bydła.

Choroba: Enzootyczna białaczka bydła   Gatunek zwierząt: bydło

Region: Rzeczypospolita Polska*

Łączna liczba stad / zwierząt objętych programem		Cele w zakresie statusu stad i zwierząt objętych programem ^(c)											
		Spodziewany nieznan status ^(d)		Spodziewane nie wolne lub oficjalnie nie wolne		Spodziewane wolne lub oficjalnie wolne zawieszony ^(g)		spodziewane wolne ^(h)		Spodziewane oficjalnie wolne ⁽ⁱ⁾			
		Stada	Zwierzęta ^(j)	Ostatni dodatni wynik badania ^(e)	Ostatni ujemny wynik badania ^(f)	Stada	Zwierzęta ^(j)	Stada	Zwierzęta ^(j)	Stada	Zwierzęta ^(j)		
2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
135838	1225382	0	0	301	7250	6433	69520	479	3003	0	0	137081	1298038

* regiony Rzeczypospolitej Polskiej, w których jest prowadzone zwalczanie enzootycznej białaczki bydła.

(c) Pod koniec roku.

(d) Status nieznan: brak wyników poprzednich kontroli.

(e) Zawieszony zgodnie z definicją odnoszącą się do odpowiedzialnej choroby w prawodawstwie wspólnotowym lub ustawodawstwie krajowym w stosownych przypadkach, lub zgodnie z ustawodawstwem krajowym.

(f) Nieuznane za wolne i wynik ostatniej kontroli ujemny; stado skontrolowane, z wynikami ujemnymi w ostatniej kontroli, ale nie uznane za wolne ani za urzędowo wolne.

(g) Nieuznane za wolne i wynik ostatniej kontroli dodatni; stado skontrolowane, z co najmniej jednym wynikiem dodatnim w ostatniej kontroli.

- (h) Stado wolne zgodnie z definicją odnoszącą się do odpowiedniej choroby w stosownych przypadkach w prawodawstwie wspólnotowym lub ustawodawstwie krajowym w stosownych przypadkach, lub zgodnie z ustawodawstwem krajowym.
- (i) Stado urzędowo wolne zgodnie z definicją odnoszącą się do odpowiedniej choroby w stosownych przypadkach w prawodawstwie wspólnotowym lub ustawodawstwie krajowym w stosownych przypadkach, lub zgodnie z ustawodawstwem krajowym.
- (j) Dotyczy zwierząt objętych programem w stadach o określonym statusie (lewa kolumna).

8. Szczegółowa analiza kosztów programu (oddzielna tabela na każdy rok wdrażania) określona:
1) w zł*

Przeznaczenie kosztów	Wyszczególnienie	Liczba jednostek	Jednostkowy koszt w zł	Łączna kwota w zł	Wniosek o finansowanie wspólnotowe (tak/nie)
1. Badania					
1.1. Koszt analizy	Badanie: ELISA	941 567	3,00	2 824 701,00	TAK
	Test:				
	Test:				
1.2. Koszt pobrania próbek		941 567	8,00	7 532 536,00	TAK
1.3. Inne koszty	- dojazd w celu pobrania próbek	941 567	0,80	753 253,60	TAK
	- jednorazowy przyrząd do pobrania krwi	941 567	1,20	1 129 880,40	TAK
2. Szczepienie lub leczenie					
2.1. Zakup szczepionki/leczenie					

2.2. Koszty dystrybucji							
2.3. Koszty podawania							
2.4. Koszty kontroli							
3. Ubój i zniszczenie							
3.1. Odszkodowanie za zwierzęta	1 440	2 200,00	3 168 000,00				TAK
3.2. Koszty transportu							
3.3. Koszty zniszczenia	5	527,00	2 635,00				TAK
3.4. Strata w przypadku uboju							
3.5. Koszt obróbki produktów (mleko, jaja, jaja wylęgowe, itp.)							

4. Czyszczenie i dezynfekcja					
5. Wynagrodzenia (pracownicy zatrudniani wyłącznie do celów programu)					
6. Materiały eksploatacyjne i sprzęt specjalny	- rzeczoznawcy (praca / dojazd)	2 880	30,46	87 724,80	TAK
7. Inne koszty				15 498 730,80	
Łącznie					

* Są to koszty szacunkowe, które zostaną dostosowane do wielkości wydatków przewidzianych na zwalczanie chorób zakaźnych zwierząt w ustawie budżetowej na rok 2010.

2) w euro

Przeznaczenie kosztów	Wyszczególnienie	Liczba jednostek	Jednostkowy koszt w euro	Łączna kwota w euro	Wniosek o finansowanie wspólnotowe (tak/nie)
1. Badania					
1.1. Koszt analizy	Badanie: ELISA	941 567	0,66	621 434,22	TAK
	Test:				
	Test:				
1.2. Koszt pobrania próbek					
		941 567	1,75	1 647 742,20	TAK
1.3. Inne koszty					
	- dojazd w celu pobrania próbek	941 567	0,18	169 482,06	TAK
	- jednorazowy przyrząd do pobrania krwi	941 567	0,26	244 807,42	TAK
2. Szczepienie lub leczenie					
2.1. Zakup szczepionki/leczenie					

2.2. Koszty dystrybucji								
2.3. Koszty podawania								
2.4. Koszty kontroli								
3. Ubój i zniszczenie								
3.1. Odszkodowanie za zwierzęta		1 440	482,10	694 224,00			TAK	
3.2. Koszty transportu								
3.3. Koszty zniszczenia		5	115,48	577,40			TAK	
3.4. Strata w przypadku uboju								
3.5 Koszt obróbki produktów (mleko, jaja, jaja wylęgowe, itp.)								

